

Přeshraniční spolupráce východní Moravy a západního Slovenska

Zdislava Zvarďoňová

Bakalářská práce

2005

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

PRACOVNÍ NÁZEV TÉMATU:

Přeshraniční spolupráce východní Moravy a západního Slovenska

Cross-border cooperation East Moravia and Western Slovakia

VEDOUCÍ PRÁCE:

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

1. Popište stav přeshraniční spolupráce východní Moravy a západního Slovenska.
2. Zhodnoťte dosud realizované programy přeshraniční spolupráce.
3. Charakterizujte probíhající programy podpory přeshraniční spolupráce na Česko-Slovenské hranici.
4. Navrhněte možná zaměření programů podpory přeshraniční spolupráce na další období (2007-2013).

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Literatura:

- 1) Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci, Evropská komise, AEER 2000
- 2) Praktický průvodce pro přípravu nových a novelizaci stávajících programů

Iniciativy

společenství Interreg III po rozšíření EU, Evropská komise, březen 2003

- 3) René Wokoun, Zdeněk Lukáš, Jana Kouřilová: Výkladový slovník regionální a strukturální

politiky Evropské unie, IFEC Praha 2002, ISBN 80-86412-18-0

- 4) Pavel Mates, René Wokoun a kolektiv: Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy,

Prospektrum s.r.o. Praha 2001, ISBN 80-7175-100-6

- 6) Milan Jeřábek, Jaroslav Dokoupil, Tomáš Havlíček a kolektiv: České pohraničí - bariéra

nebo prostor zprostředkování, Academia 2004, ISBN 80-200-1051-3

- 7) Program Iniciativy Společenství (CIP) Česká republika - Slovenská republika 2004-2006, červen 2004

- 8) Iniciativa Společenství INTERREG IIIA, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, září 2004

Smlouvy:

- 1) Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o úpravě režimu a o spolupráci

na společných státních hranicích č. 234/1993 Sb.

- 2) Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci

v oboru celnictví č. 200/1996 Sb.

- 3) Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o společných státních hranicích

Č. 246/1997 Sb., 316/1999 Sb.

Dokumenty z internetu:

- 1) Evropská unie
<http://www.evropska-unie.cz/>
- 2) Ministerstvo pro místní rozvoj
<http://www.mmr.cz/>
- 3) Ministerstvo zahraničních věcí
<http://mzv.cz/>
- 4) Centrum pro regionální rozvoj
<http://www.crr.cz/>
- 5) Euroregion Bílé-Biele Karpaty
<http://www.erbbk.cz/>
- 6) Strukturální fondy
<http://www.strukturalni-fondy.cz/>
- 7) Zlínský kraj
<http://kr-zlinsky.cz/>

Dokumenty Evropské unie

- Nařízení Rady(ES) č.1260/1999 ze dne 21.června 1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech
- Nařízení komise (ES) č. 438/2001, kterým se stanoví podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 týkající se řídicích a kontrolních systémů pro pomoc poskytovanou v rámci strukturálních fondů, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení vlády č. 102/2002 ze dne 23.ledna 2002 k dokončení přípravy programových dokumentů a určení řídicích a platebních orgánů pro využívání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

PODPIS
VEDOUcíHO
PRÁCE:

DATUM:

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Ve své bakalářské práci se zabývám přeshraniční spoluprací východní Moravy a západního Slovenska.

V teoretické části vysvětluji pojem přeshraniční spolupráce a zaměřuji se na programy podpory přeshraniční spolupráce z Evropské unie. V analytické části popisuji stav přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici na úrovni vlády, ministerstev, euroregionů, krajů, obcí a sdružení měst a obcí. V této části se podrobněji zaměřuji na probíhající programy přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici, zejména na Iniciativu Společenství INTERREG IIIA a Fond mikroprojektů, který je součástí této Iniciativy Společenství.

V závěrečné části se pokusím zhodnotit zaměření programu INTERREG IIIA ČR-SR v programovém období 2000-2006 a navrhnout možná zaměření programu v dalším programovém období 2007-2013.

Abstrakt ve světovém jazyce

In my baccalaureate work I am engaged in the cross-border cooperation between Eastern Moravia and Western Slovakia.

In the theoretical part I explain the notion of the cross-border cooperation and I take the liberty to assess the cross-border programs from European Union which have been implemented so far. In the analytical part I describe the state of the cross-border cooperation on the Czech-Slovak border on the level of government, ministries, euroregions, regions, villages and associations of towns and villages. In this part I concentrate in a more detailed way on the ongoing supporting programs of the cross-border cooperation on the Czech-Slovak border, I would like to mention especially the Initiative of Community INTERREG IIIA and the Fund of Microprojects which is part of the Initiative of Community.

In the final part I try to assess the focal point of the program INTERREG IIIA ČR-SR in the program period of 2000-2006 and to suggest possible focal points of program in the subsequent period of 2007-2013.

Děkuji touto cestou Ing. Soně Lachnitové za odborné vedení, podmětné rady a připomínky, které mi napomohly k sepsání této bakalářské práce.

Zároveň děkuji doc. RNDr. Reně Wokounovi, Csc. za ochotu a čas, který mi věnoval při konzultování této bakalářské práce.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

Ve Zlíně 2005

OBSAH

OBSAH	7
ÚVOD.....	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1 POJEM PŘEŠHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE	11
1.1 Programy podpory přeshraniční spolupráce	13
1.1.2 Euroregiony	15
II. PRAKTICKÁ ČÁST	18
2 REALIZACE PŘEŠHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE NA ČESKO-SLOVENSKÉ HRANICI	18
2.1 Přeshraniční spolupráce na úrovni vlády	19
2.2 Přeshraniční spolupráce ministerstev	20
2.3 Přeshraniční spolupráce euroregionů	22
2.3.1 Euroregion Bílé-Biele Karpaty	22
2.3.2 Euroregion Pomoraví	25
2.3.3 Euroregion Beskydy	25
2.4 Přeshraniční spolupráce krajů	27
2.5 Přeshraniční spolupráce sdružení měst a obcí, obcí	28
2.5.1 Sdružení měst a obcí Východní Moravy	28
2.5.2 Sdružení měst a obcí Středního Pováží	29
2.6 Programy podpory přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici	30
2.6.1 Realizace Předvstupního programu EU Phare CBC	30
2.6.2 Realizace Iniciativy Společenství INTERREG IIIA	31
2.6.3 Společný programový dokument (CIP)	40
2.6.4 Fond mikroprojektů	52
2.7 Realizace programu INTERREG IIIA ČR-SR na období 2004-2006	56
3 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ PROGRAMU INTERREG IIIA ČR-SR NA OBDOBÍ 2004 - 2006 A NÁVRH NA ZAMĚŘENÍ PROGRAMU NA DALŠÍ PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007-2013	59

ZÁVĚR	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	69
SEZNAM OBRÁZKŮ	69
SEZNAM TABULEK.....	70
SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

Otázkám pohraničí byla v západoevropských zemích věnována v posledních desetiletích zvýšená pozornost. Dokládají to mnohé dokumenty Rady Evropy a Evropských Společenství, ve kterých funguje pohraničí jako místo setkávání mezi regiony i národy. Příhraniční regiony prostřednictvím přeshraniční spolupráce fungují jako motory evropské integrace na regionální úrovni. Je třeba si uvědomit, že je to záležitost dlouhodobá, která má mnoho vnějších i vnitřních impulsů, ale i mnoho vnějších a vnitřních bariér. Vždyť první novodobé iniciativy na podporu rozvoje příhraničních regionů, první instituce na podporu rozvoje přeshraničních vztahů vznikly v západní Evropě na počátku padesátých let minulého století a teprve po 30 letech došlo k přijetí dohod, podpisu úmluv a vzniku institucí celoevropské působnosti. Pravdou je, že zrychlující se proces evropské integrace v posledním desetiletí význam a úlohu příhraničních regionů zvýrazňuje. Příhraniční regiony fungují jako regiony, ve kterých v první řadě dochází k porozumění mezi sousedskými národy a v druhé řadě jako regiony, ve kterých se rozvíjí přeshraniční spolupráce.^[7]

Vstupem České republiky do EU se nám otevřela možnost plně využívat výhod evropské integrace. Evropská unie v dnešní době přináší mnohem více než jen volnější obchod a otevřenější ekonomiku, jak tomu bylo v počátcích. Věnuje se oblastem, které ovlivňují každodenní život všech občanů členských států - zajišťuje svobodu, bezpečnost, spravedlnost, pomáhá s tvorbou nových pracovních míst, ochranou životního prostředí, regionálním rozvojem a v neposlední řadě též podporuje spolupráci v příhraničních oblastech.^[5]

Ve své bakalářské práci se zabývám stavem přeshraniční spolupráce České republiky a Slovenské republiky a možnostmi finanční podpory této spolupráce ze strany Evropské unie. Po vstupu obou těchto států do Evropské unie v roce 2004 mohou čerpat finanční prostředky na přeshraniční spolupráci z Iniciativy Společenství INTERREG IIIA.

Cílem mé bakalářské práce je provést analytické zhodnocení právě probíhajícího programového období 2004-2006 programu INTERREG IIIA Česká republika-Slovenská republika a navrhnout možná zaměření programu podpory přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici na další programové období 2007-2013.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJEM PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

Na hranicích národních států z obou stran existují historicky vzniklá území, která mají zpravidla charakter okrajových, hospodářsky podprůměrných, dopravně špatně dostupných a málo zalidněných oblastí. Tato sousedící příhraniční území se zpravidla vyznačují odlišnými právními, správními, hospodářskými, sociálními a kulturními systémy, což velmi stěžuje jejich spolupráci. V zájmu překonání zaostávání příhraničních oblastí je z fondů EU podporována přeshraniční spolupráce jak mezi členskými státy EU navzájem, tak také mezi členskými státy EU a kandidátskými zeměmi i mezi kandidátskými zeměmi navzájem. Za optimální řešení problémů se považuje společné plánování, realizace i financování programů a projektů regionálního rozvoje zainteresovanými regiony z obou stran hranic za podpory ze strukturálních fondů EU. Právě společné prostorové plány, zpracované na regionální a lokální úrovni, jsou důležitým podkladem pro tuto spolupráci.^[2]

Přeshraniční spolupráci specifikujeme jako souhrn všech administrativních, technických, ekonomických, hospodářských, sociálních a kulturních opatření, směřujících k upevnění a rozvíjení sousedských vztahů mezi oblastmi po obou stranách hranice, obdobně jako k uzavření příslušných smluv k řešení problémů, které v těchto regionech existují, resp. mohou vzniknout.^[7]

Přeshraniční spolupráce musí, má-li být a zůstat efektivní, založena široce a musí být uskutečňována od samého počátku společně:

- měly by být zapojeny všechny aspekty denního života: hospodářství, práce, volný čas, kultura, sociální záležitosti, bydlení, plánování, atd.,
- musí probíhat každodenně a pravidelně a musí zapojovat od samého počátku partnery ze všech oblastí na obou stranách hranice,
- měla být realizována na všech úrovních, tj. na národní, regionální i místní úrovni.^[7]

Přeshraniční spolupráci musíme chápat komplexně neboť se zde setkávají aspekty kulturní, jazykové, ekonomické, technické, administrativní a geopolitické. Původně byla

přeshraniční spolupráce zaměřena na relativně dílčí, specifické problémy, podmíněné právě státní hranicí: např. řešení dopravní (technické) infrastruktury, poměry na trhu práce, kulturní spolupráce. Prostředkem pro naplnění těchto záměrů se stalo prostorové plánování a regionální politika. Poměrně dlouho však přetrvával stav, kdy se o dění v příhraničním regionu rozhodovalo pouze v centru jednotlivých zemí. Až později a postupně se začala prosazovat decentralizace kompetencí. Perspektivní řešení spočívá ve sloučení přístupu vycházejícího zdola (regionální a lokální úroveň) s přístupem shora (národní, případně nadnárodní úroveň). Aktivitu příhraniční spolupráce a vytváření euroregionů považujeme za nedílnou součást integračních procesů. Základem přeshraniční spolupráce jsou integrované a strategicky zaměřené programy, v jejichž rámci se pak realizují jednotlivé projekty.^[7]

Přeshraniční spolupráce tedy neznamena, že sousedící příhraniční regiony nejprve - vzájemně nezávisle a na národní úrovni - rozvinou vlastní programy, priority nebo projekty, a teprve následně kontaktují resp. zapojí své partnery na druhé straně hranice. Nestačí pouze vzájemně odsouhlasit národní plány nebo připojit několik návrhů na projekty a vzniklý dokument označit za přeshraniční projekt nebo program. Dále by neměla být přeshraniční spolupráce provozována pouze proto, že jsou k dispozici vnější zdroje financování, i když jsou takové zdroje samozřejmě významnou pobídkou a přispívají k urychlení spolupráce.^[1]

Vznik přeshraničních struktur je ovlivněn mnoha faktory, které mohou mít jak pozitivní tak i negativní charakter. Příkladem pozitivního faktoru je především ochota sousedních partnerů k přeshraniční spolupráci, negativním faktorem je rozdílná legislativa, a tedy rozdílné pravomoci při usměrňování socioekonomického rozvoje sousedních regionů. Pro samotnou spolupráci existují různé formy dohod mezi státními, regionálními i lokálními orgány. Na základě těchto dohod jsou buď vytvořeny nové organizace s přeshraničním dosahem, nebo dochází k přizpůsobení či propojení existujících orgánů.^[7]

1.1 Programy podpory přeshraniční spolupráce

Jednou z hlavních zásad Evropské unie je, že státní hranice by neměly být překážkou rovnoměrného rozvoje a integrace evropského území. Jejím hlavním cílem je najít společná řešení specifických problémů na celém území EU. Z tohoto důvodu se klade velký důraz na podporu přeshraniční spolupráce mezi příhraničními oblastmi, které jsou znevýhodněny izolací příhraničních komunit od svých přirozených sousedů na druhé straně hranice a zároveň okrajovým postavením území v rámci svých vlastních státních hranic a politik. Nástrojem pro překonání těchto nevýhod je Iniciativa Společenství – INTERREG.^[11]

INTERREG patří mezi tzv. Iniciativy Evropských společenství, které vyhláší Evropská komise a které jsou jedním z nástrojů strukturální politiky doplňující jiné programy Evropské unie. Jejich hlavním cílem je najít společná řešení specifických problémů na celém území EU. INTERREG patří z hlediska finančního objemu i územního rozsahu mezi nejvýznamnější Iniciativu Společenství (s celkovou alokací zhruba 5 mld. EUR na období 2000 – 2006). Iniciativa INTERREG byla založena v roce 1990 se záměrem připravit pohraniční oblasti na „Společenství bez hranic“. Cílem INTERREG byla od počátku podpora hospodářské a sociální integrace zejména sousedících regionů oddělených státní hranicí.^[6]

Pro programové období 2000 – 2006 se třetí fáze Iniciativy Společenství INTERREG zaměřuje na tři následující oblasti podpory:

- INTERREG IIIA – podporující přeshraniční spolupráci sousedících regionů (s 67% prostředků z celkové alokace),
- INTERREG IIIB – podporující nadnárodní spolupráci (s 27% prostředků z celkové alokace),
- INTERREG IIIC – podporující meziregionální spolupráci (s 6% prostředků celkové alokace).^[6]

Iniciativa Společenství INTERREG IIIA je v České republice realizována prostřednictvím pěti samostatných programů podle jednotlivých hranic, a to na hranicích s Polskem, Slovenskem, Rakouskem a na dvou německých hranicích, tj. s Bavorskem a Saskem. Na základě rozhodnutí Evropské komise bylo stanoveno, že funkci Řídícího orgánu u programů ČR-Sasko, ČR-Bavorsko, ČR-Rakousko a ČR-Slovensko budou vykonávat příslušné úřady v partnerské zemi. U programu ČR-Polsko je Řídícím orgánem Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor programů Evropské unie. Co se týká územního vymezení, za vhodné jsou považovány veškeré oblasti NUTS III (v případě ČR území krajů) ležící podél hranic. Základním cílem všech pěti programů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je pozvednout celkovou socioekonomickou úroveň příhraničních regionů s ohledem na obchodní, hospodářské, turistické, společenské a kulturní vztahy mezi sousedícími regiony.^[5]

Iniciativa Společenství INTERREG byla před vstupem České republiky do Evropské unie zkoordinována programem Phare CBC na základě společného programového dokumentu, který vymezuje oblasti a podmínky pro přeshraniční spolupráci. Program přeshraniční spolupráce (CBC) je samostatným programem v rámci Phare s určenou alokací na příhraniční euroregiony. Jedním z hlavních důvodů, proč program vznikl, byla existence Iniciativy Společenství INTERREG, a s tím související potřeba financování programu obdobného zaměření i na straně sousední, nečlenské země EU.^[11] Tento program byl v České republice realizovaný od roku 1994, a to na česko-německé hranici, rok poté navázal česko-rakouský program. Spolupráce na hranicích s ostatními kandidátskými zeměmi byla v rámci programu Phare CBC zahájena až v roce 1999.^[5]

Cílem programu Phare CBC je pozvednout celkovou socioekonomickou úroveň příslušných regionů s ohledem na obchodní, hospodářské, turistické, společenské a kulturní vztahy se sousedícími regiony ze zemí EU. Důraz je kladen zejména na rozvoj dopravní infrastruktury, energetiky, telekomunikací, obchodu, technologií, turistického ruchu a zlepšování životního prostředí.^[8]

V současné době se programy přeshraniční spolupráce orientují na rozvoj kontaktů především v rámci vytvořených euroregionů.

1.1.2 Euroregiony

Euroregiony jsou nadnárodním typem svazků či sdružení obcí, měst a dalších zájmových organizací. Cílem euroregionů je především podpora a realizace projektů odrážejících všechny formy spolupráce mezi smluvními stranami. Hlavním motivem sdružených členů, kteří jsou zde zastoupeni svými místními představiteli, je odstraňování nerovností mezi regiony na obou stranách hranice vedoucí k postupnému vyrovnávání ekonomického i sociálního rozvoje. Spolupráce přesahující hranice napomáhá zmírňovat nevýhody, které s sebou hranice v území nesou. Překonává národní okrajové polohy pohraničních oblastí a zlepšuje životní podmínky obyvatelstva zde žijícího. Má zasahovat do všech kulturních, sociálních, hospodářských a infrastrukturních oblastí života občanů.^[12]

Působení euroregionálních sdružení měst a obcí v příhraničních částech ČR je zaměřeno částečně na plánování a přípravu konkrétních projektů pro oživení tohoto území podporovaných mimo jiné i Evropským společenstvím (v rámci programu INTERREG) od sběru podnětů z úrovně obcí, po poradenství při přípravě projektů na jejich přípravě a realizaci se mohou též mimo další podílet regionální rozvojové agentury činné v daném území. Do jejich působnosti spadá:

- příprava návrhů projektů / konzultační poradenství,
- zajištění přeshraniční náležitosti návrhů projektů,
- spolupráce s regionálním výborem pro výběr projektů daného programu,
- po rozhodnutí o financování také možná následná spolupráce s regionální rozvojovou agenturou při realizaci projektů,

- spoluúčast na realizaci celostátních programů (granty, pomoc při realizaci státní regionální politiky, zajištění informačních toků),
- spoluúčast na realizaci mezinárodních podpůrných programů (Phare, INTERREG, později ve vazbě na strukturální fondy),
- vlastní poradenská činnost.^[12]

Mezi další výčet aktivit euroregionu patří také spolupráce národních stran na tvorbě kalendáře společenských, kulturních a sportovních akcí konaných na území jednotlivého euroregionu - podpora nejen cestovního ruchu, ale i kulturní výměny a mezilidského setkávání, snaha o nastavení spolupráce záchranných systémů v území, spolupráce mezi školami, podpora hospodářství a obchodu, podíl na řešení společných problémů v oblasti životního prostředí, atd.^[12]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 REALIZACE PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE NA ČESKO-SLOVENSKÉ HRANICI

Česko-slovenská společná hranice byla v předcházejícím období hranicí, kde se společné styky a vztahy z obou stran v různých oblastech aktivně rozvíjely a udržovaly v rámci jednoho společného státu. Tyto bezprostřední hraniční kontakty byly částečně narušeny po rozdělení federálního státu na dva samostatné státy. Rozdělení Československa v roce 1993 zapříčinilo mnohé problémy v udržování a zkvalitňování stávajících společenských vazeb v regionu, i přes jejich dlouhou tradici a přesto, že hranice netrpí ani jazykovou bariérou.^[4]

V současné době se již vazby s využitím institucionálních struktur obnovují a upevňují. V regionu existují hospodářské výměny (podpora malého a středního podnikání) a řada společenských, uměleckých a kulturních aktivit a akcí. Jejich žádoucímu rozšíření brání nedostatek finančních prostředků a také kapacita a technická vybavenost objektů. Příhraniční území, především související společné území, je tvořeno neopakovatelnými přírodními podmínkami a historickým vývojem, které podmínily i rozvoj specifických ekonomických činností a životních podmínek obyvatel. V současnosti toto území poskytuje možnosti rozvoje cestovního ruchu především na bázi zachovaných specifických podmínek. Vzhledem k tomu je také potřebné vytvořit vhodné životní podmínky pro obyvatele, kteří zabezpečují zachování a rozvoj existujícího přírodního, kulturního a historického dědictví regionu.^[4]

V současné době existují tyto úrovně přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici :

- *spolupráce vlád a rezortních ministerstev jednotlivých států,*
- *spolupráce v rámci euroregionů,*
- *spolupráce krajů, měst a obcí,*
- *spolupráce v rámci sdružení měst a obcí.*

2.1 Přeshraniční spolupráce na úrovni vlády

V rámci smluv a protokolů existuje možnost přeshraniční spolupráce mezi národními úřady. Tento druh spolupráce probíhá v mezistátních komisích, které sledují různé akční plány. Mezistátní smlouvy o rozvoji a podpoře přeshraniční spolupráce existují v různých formách, počínaje jednoduchými smlouvami o dobrém sousedství na hranicích, přes smlouvy o územním rozvoji až po strategické dohody o přeshraniční regionální podpoře.^[1] V rámci nadstandartních česko-slovenských vztahů existuje vzájemná spolupráce jak na bilaterální tak na regionální úrovni, a to zvláště v oblasti ekonomických vztahů.^[18]

Česko–slovenská mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci

Dne 2.11.2000 byla v Bratislavě podepsána Dohoda mezi vládou ČR a vládou SR o přeshraniční spolupráci, která vstoupila v platnost 19. ledna 2001. Dohoda vyjadřuje podporu pro institucionalizaci této spolupráce formou přeshraničních vzájemných vztahů měst a obcí, samosprávných krajů, krajů a euroregionů, jako jednoho ze základních prvků evropské integrace. Komise se skládá ze dvou národních částí, české a slovenské, které se vytvářejí na základě parity. Při řešení konkrétních problémů v jednotlivých oblastech přeshraniční spolupráce má Komise právo vytvářet pracovní skupiny.^[22]

Základní cílem této Komise je napomáhat všem subjektům působícím v česko-slovenském příhraničí tím, že bude ze svého titulu na vzniklé problémy upozorňovat ve spolupráci s dotčenými resorty a napomáhat je řešit.^[22]

Základní směry:

- Komise vytyčuje všeobecné směry a formy rozvoje přeshraniční spolupráce a zároveň koordinuje jejich programy. Zabezpečuje jejich soulad s Dohodou mezi vládou České republiky a Slovenské republiky o přeshraniční spolupráci z 2.11.2000.^[22]

- Komise vypracovává návrhy k vytváření příznivých právních, ekonomických, finančních a obchodních podmínek v zájmu oboustranně výhodného rozvoje podnikání, hospodářských a jiných aktivit v rámci přeshraniční spolupráce. Předkládá je kompetentním orgánům České republiky a Slovenské republiky k přezkoumání a rozhodnutí.^[22]
- Komise vypracovává doporučení související s rozhodnutími připravovanými společnými koordinačními orgány na regionální a místní úrovni a zkoumá sporné otázky, které tuto spolupráci ztěžují.^[22]

Důležitou úlohu má rozvoj přeshraniční spolupráce na regionální a místní úrovni. Hraniční oblasti by se měly postupně stát oblastmi ekonomických příležitostí. Důležitým aspektem při tomto rozvoji je existence samosprávných krajů v SR a krajů v ČR a euroregionů. Na Slovensku je to Žilinský, Trenčínský a Trnavský samosprávný kraj a v České republice Zlínský, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj a euroregiony Bílé-Karpáty, Beskydy a Pomoraví.^[22]

2.2 Přeshraniční spolupráce ministerstev

Přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Slovenskou republikou se realizuje též na úrovni ministerstev. Týká se to zejména Ministerstva zahraničních věcí ČR, Ministerstva zahraničních věcí SR, Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ministerstva výstavby a regionálního rozvoje SR.

Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) zabezpečuje vztahy České republiky k ostatním státům, mezinárodním organizacím a integračním seskupením, uzavírá smlouvy týkající se různých forem spolupráce na společných státních hranicích se všemi státy sousedícími s ČR (smlouva o záchranném systému, hraničních přechodech, dopravě).^[18] Se Slovenskou republikou uzavřelo tyto smlouvy např.:

- Smlouva mezi ČR a SR o úpravě režimu a o spolupráci na společných státních hranicích – o mimořádném překračování státních hranic ohrožených osob,

záchranných skupin a pracovníků záchranné služby při živelných pohromách, požárech a mimořádných událostech (Sdělení MZV ve znění sdělení č. 205/1998 Sb.),^[23]

- Smlouva mezi ČR a SR o spolupráci a vzájemné pomoci v oboru celnictví – ulehčení styků a prohloubení vzájemných vztahů, usnadnění spolupráce mezi celními správami (Sdělení č. 200/1996 Sb.),^[23]
- Smlouva mezi ČR a SR o společných státních hranicích – vyznačení a průběh státních hranic, úprava státních hranic (Sdělení MZV ve znění sdělení č. 316/1999 Sb.),^[23]
- Smlouva mezi ČR a SR o zřízení celních přechodů na společných státních hranicích (Sdělení č. 132/1993 Sb.),^[23]
- Smlouva mezi ČR a SR o dobrém sousedství, přátelských vztazích a spolupráci (Sdělení č. 235/1993 Sb.).^[23]

Významnou součástí zahraniční spolupráce jsou i dvoustranné kontakty s partnerskými ministerstvy ostatních států.^[18]

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územní samosprávných celků do evropských regionálních struktur. MMR hraje klíčovou roli v provádění politiky Hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) Evropské unie. Politika HSS leží především v sekcích:

- evropské integrace (Fond Soudržnosti, Společný regionální operační program, Jednotný programový dokument pro Cíl 2 - Praha),
- regionální politiky (Interreg IIIA),
- územního plánování a stavebního řádu (Interreg IIIB, IIIC).^[10]

2.3 Přeshraniční spolupráce euroregionů

Na česko-slovenské hranici existují tyto euroregiony:

- *Euroregion Bílé - Biele Karpaty*
- *Euroregion Beskydy*
- *Euroregion Pomoraví - Zahorie – Weinviertel.*^[25]

2.3.1 Euroregion Bílé - Biele Karpaty

ER BBK vznikl podpisem Zakladatelské smlouvy o přeshraniční spolupráci dne 30.července 2000. Jedná se o euroregion česko – slovenský. Zakladateli jsou sdružení právnických osob Region Bílé Karpaty se sídlem ve Zlíně a Región Biele Karpaty se sídlem v Trenčíně. Zakladatelské organizace jsou složeny ze tří sektorů: veřejné správy, podnikatelského sektoru a mimovládních organizací.^[14]

Předmětem činnosti je všestranný rozvoj přeshraničního regionu v následujících oblastech a aktivitách:

- životní prostředí a prostorové plánování,
- zemědělství a lesní hospodářství,
- doprava, komunikace a technická infrastruktura,
- ekonomika, zaměstnanost, lidské zdroje,
- zdravotnictví a sociální péče,
- školství, výzkum, kultura,
- vzdělávací, informační a publikační činnost,
- organizace seminářů a konferencí,
- spolupráce s dalšími euroregiony,
- civilní ochrana, požární ochrana a záchranná služba,
- občanská společnost.^[13]

Mezi dlouhodobé projekty ER BBK patří:

1. VITRUM PRO FUTURUM – Euroregion Bílé – Biele Karpaty – euroregion skla

Cíl projektu: přispět k zachování sklářského řemesla, k ekonomickému rozvoji příhraničních regionů v ER BBK, k rozvoji a stabilizaci lidských zdrojů ve sklářství i k rozvoji cestovního ruchu, propagovat sklářské řemeslo na euroregionální, mezivládní a evropské úrovni a podpořit rozvoj aplikovaného výzkumu a vývoje pro malé a střední sklářské firmy v ER BBK.^[24]

2. Posílení vůdcovských schopností žen z příhraničních venkovských oblastí ER BBK

Cíl projektu: zkvalitnění rovnosti příležitostí žen ve vedoucích funkcích z venkovských oblastí ER BBK, posílení jejich schopností pro vykonávání těchto funkcí a vytvoření sítě vedoucích pracovníků, schopných si navzájem pomáhat.^[24]

3. Servisní projekty na institucionální a vnitřní rozvoj území ER BBK

I. fáze (r.2003) - příprava vnitřních kapacit ER BBK a jeho partnerů a výběr projektů k realizaci do r. 2006^[24]

II. fáze (r.2004) – aktualizace Společného programového dokumentu ER BBK pro přeshraniční spolupráci na r. 2001–2006 pro Iniciativu INTERREG IIIA, příprava vybraných projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů a cestovního ruchu^[24]

III. fáze (r.2005-2006) – realizace konkrétních projektů rozvíjejících přeshraniční spolupráci v oblasti cestovního ruchu a rozvoje lidských zdrojů v ER BBK, příprava nového programového dokumentu ER BBK na r. 2007-2013.^[24]

4. Rozvoj cestovního ruchu

Cíl projektu: zpracování předprojektové studie pro připravovaný záměr osázení infrastrukturních prvků na značených cyklotrasách v příhraniční oblasti ER BBK a zpracování předprojektové studie pro položení základů vybudování sítě „Cesty kulturního dědictví“.^[24]

Základním rámcovým dokumentem pro rozvoj území ER BBK v oblasti přeshraniční spolupráce do roku 2006 je Společný programový dokument (SPD) Euroregionu Bílé - Biele Karpaty o přeshraniční spolupráci na léta 2001 - 2006 se základními cíli:

1. Komplexní péče o rozvoj lidských zdrojů na území ER BBK

- politika zaměstnanosti – řešení nezaměstnanosti, vzájemná spolupráce mezi Úřady práce, vytváření podmínek pro růst zaměstnanosti^[24]
- 2. Posílení kulturní, sociální a ekonomické atraktivnosti ER BBK s důrazem na podporu rozvoje cestovního ruchu
 - kultura – zlepšení komunikace a informovanosti v regionu
 - tvorba programů cestovního ruchu, informační systém ER BBK, dobudování cyklotras, zapojení místního obyvatelstva do rozvoje cestovního ruchu^[24]
- 3. Podpora ochrany životního prostředí^[24]
- 4. Zpřístupnění regionu dopravní a technickou infrastrukturou
 - zřízení turistických a sezónních přechodů v rámci ER BBK (Nový Hrozenkov – Kohútka – Lysá pod Makytou, Javorníky okr. Povážská Bystrica)^[24]

a prioritami:

1. Komplexní péče o lidský potenciál
2. Biosférická rezervace území Bílé Karpaty
3. Rozvoj cestovního ruchu
4. Rozvoj malého a středního podnikání
5. Doprava a technická infrastruktura.^[24]

Strategie dlouhodobé přeshraniční spolupráce vychází z historicky dlouhodobé spolupráce obyvatelů vymezeného území Euroregionu Bílé - Biele Karpaty. Dlouhodobá přeshraniční spolupráce je zaměřena na realizaci programů a projektů směřujících k rovnovážnému kulturně - sociálnímu a ekonomickému rozvoji, která by měla:

- zastavit vylidňování příhraničních oblastí,
- zvýšit procentuální podíl obyvatel v předproduktivním a produktivním věku,
- zvýšit nízkou vzdělanostní úroveň,
- zvýšit zaměstnanost v příhraniční oblasti,
- vytvořit oblast kulturně, sociálně a ekonomicky zajímavou pro bydlení,
- podpořit ochranu životního prostředí,
- zatraktivnit region pro cestovní ruch,
- zpřístupnit region dopravní a technickou infrastrukturou.^[14]

2.3.2 Euroregion Pomoraví

Jedná se o česko - rakousko - slovenský euroregion, který je tvořen těmito subjekty:

- Sdružení obcí a měst jižní Moravy,
- Regionalverband Europaregion Weinviertel,
- Regionálně združenie Záhorie (západní Slovensko).^[19]

Dne 1.12.1997 došlo v Mistelbachu k podpisu dohody o vytvoření euroregionu mezi regionálním Sdružením měst a obcí jižní Moravy, regionálním Sdružením Záhorie na západním Slovensku a euroregionem Weinviertel. Dne 23.6.1999 byla ve Skalici uzavřena dohoda o vytvoření přeshraničního sdružení „Euroregion Pomoraví“, kterou bylo vytvořeno zájmové sdružení právnických osob podle občanského zákoníku. O rok později, 21.7.2000 ve Skalici, byl všemi stranami podepsán dokument „Jednací řád EUREGIO“.^[19]

Cílem Euroregionu Pomoraví je:

- v duchu přátelství, vzájemným poznáváním a sbližováním lidí a kultur národů z obou břehů Moravy posílit přeshraniční spolupráci v oblasti kulturněspolečenských, ekonomických a ekologických aktivit s cílem trvale udržitelného rozvoje tohoto regionu Evropy,
- zabezpečit harmonický rozvoj pohraničních oblastí.^[12]

2.3.3 Euroregion Beskydy

Jedná se o česko – slovensko - polský euroregion. Euroregion Beskydy byl původně ustanoven v Polsku a sdružoval příhraniční oblasti dvou států – Polské a Slovenské republiky (Region Beskydy a Región Beskydy).

Dne 9.6.2000 ve Frýdku-Místku došlo zástupci příhraničních regionů z České republiky, Polska a Slovenska k podepsání dohody o přidružení české strany – Regionu Beskydy do již existujícího Euroregionu Beskydy. Z hlediska státní správy zahrnuje Euroregion v České republice okres Frýdek-Místek, příhraniční část okresu Karviná, v Polsku vojvodství Bielsko-Biala a na Slovensku města a obce Žilinského samosprávného kraje.^[20]

V současné době je součástí Euroregionu Beskydy na české straně 7 sdružení:

- Sdružení měst a obcí povodí Ondřejnice,
- Sdružení obcí povodí Morávky,
- Slezská brána,
- Zájmové sdružení Frýdlantsko-Beskydy,
- Sdružení obcí povodí Stonávky Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady,
- Sdružení obcí Frýdecko-Místecka.^[20]

Cílem česko-polsko-slovenského společenství a spolupráce v Euroregionu jsou společné aktivity za účelem rovnoměrného a vyváženého rozvoje regionu a sbližování jeho obyvatel a institucí v příhraničních oblastech. Jde zejména o tyto oblasti:

- hospodářství, obchodu, průmyslu, malého a středního podnikání,
- zemědělství, lesního hospodářství, potravinářského průmyslu,
- rozvoje turistiky a cestovního ruchu, s ohledem na zlepšení podmínek pro turistický ruch v pohraniční oblasti,
- školství, výměny mládeže a sportu,
- osvěty, kulturní výměny a péče o společné kulturní dědictví,
- prevence a odstraňování následků živelních pohrom,
- péče o bezpečnost obyvatel, vzájemné spolupráce záchranných služeb na území Euroregionu,
- výměny zkušeností a informací týkajících se rozvoje regionu a trhu práce,
- řešení společných problémů v oblastech dopravy, dopravních sítí, spojů a telekomunikací, ekologie a ŽP.^[12]

2.4 Přeshraniční spolupráce krajů

Po zřízení krajských úřadů v roce 2000 rovněž instituce nových krajských samosprávných orgánů začíná rozvíjet přeshraniční spolupráci se sousedními partnery – regionálními (územními) orgány veřejné správy. Už nyní je zřejmé, že problematika pohraničí je a bude začleňována do celkové strategie krajského rozvoje, zvláště tehdy, když na území kraje působí některý z euroregionů. Krajský článek tak bude postupně stavěn do role aktivního koordinátora spolupráce pohraničních obcí.^[7]

Přeshraniční spolupráce Zlínského kraje s Trenčianským samosprávným krajem

V červenci 2003 byla podepsána Smlouva o spolupráci mezi Zlínským krajem a Trenčianským samosprávným krajem, která vytváří institucionální rámec pro spolupráci v různých oblastech a je základem pro rozvoj meziregionální spolupráce mezi oběma kraji. Jedná se především o vzájemnou mezinárodní spolupráci v oblasti regionálního rozvoje, podnikatelských aktivit, hospodářského rozvoje, cestovního ruchu, dopravy, životního prostředí, kultury, školství, sociálních služeb a zdravotnictví se zaměřením na rozvoj Trenčianského samosprávného kraje a Zlínského kraje na principech vzájemné výhodnosti.^[15]

Formy spolupráce:

- vzájemná výměna informací a praktických zkušeností s cílem oboustranně prospěšné spolupráce na principu partnerství,
- společný postup při aktivitách podporujících hospodářský rozvoj obou regionů s možností využití investorů smluvních stran.^[15]

Smlouva o spolupráci mezi Zlínským krajem a Trenčianským samosprávným krajem bude v letošním roce aktualizována se zřetelem na strukturální fondy a důrazem na zkvalitnění přeshraniční spolupráce.^[25]

2.5 Přeshraniční spolupráce sdružení měst a obcí, obcí

V současné fázi postupné integrace České republiky do mezinárodních společenství a struktur, která je jednou z hlavních priorit, je nezbytné vytvářet podmínky k plynulému a bezproblémovému začlenění obcí do tohoto procesu. Na úrovni komunální politiky to znamená podporovat vytváření co nejlepších vztahů se sousedními státy a zapojovat do zahraničních aktivit co nejširší vrstvy a skupiny občanů. Prostřednictvím zahraničních vztahů obcí je třeba vytvářet podmínky pro výhodné uplatnění vlastních ekonomických, výrobních a obchodních aktivit v příhodných oblastech v zahraničí. Zároveň je žádoucí napomáhat získávání zahraniční pomoci, investic, znalostí a účasti zahraničních subjektů ve společných podnicích v obcích. Rovněž je nevyhnutelné vytvářet podmínky pro uplatnění kulturních, sportovních a dalších aktivit občanů a obcí v zahraničí.^[16]

Obce bohužel nejsou schopny koncipovat ucelenou regionální koncepci a nejsou schopny koncentrovat dostatek financí, přestože se právě jich a jejich občanů bude přeshraniční problematika vždy dotýkat nejtěsněji. Kvůli uvedeným omezením může být jejich role poněkud pasivní. Negativní rysy této situace mohou obce eliminovat svou účastí v euroregionálních aktivitách.^[17] V poslední době jsou vytvářena sdružení měst a obcí, která se stávají členy euroregionů.

2.5.1 Sdružení měst a obcí Východní Moravy (SMO VM)

Jedná se o sdružení měst a obcí Zlínského kraje. SMO VM bylo ustaveno na základě aktivit regionálních činitelů, poslanců a senátorů na Valném shromáždění dne 26.1.1998 za účasti 27 zakládajících členů.^[17]

K 30.6.2004 mělo SMO VM 110 členů.^[24]

Sdružení měst a obcí Východní Moravy:

- se zabývá spoluprací a koordinací záměru v oblasti kultury, hospodářství a sociálního rozvoje členských obcí,
- vyvíjí úsilí o zlepšování životního prostředí,
- podporuje rozvoj turistiky a cestovního ruchu v regionu,
- koordinuje využívání zahraniční pomoci,
- podporuje a garantuje program vzdělávání samosprávných orgánů,
- spolupracuje se sdruženími samospráv i mimo vlastní region působnosti s důrazem na příslušné příhraniční regiony Slovenské republiky^[17] (Sdružení měst a obcí Středního Pováží).

Sdružení měst a obcí východní Moravy je členem Euroregionu Bíle-Biele Karpaty.^[24]

2.5.2 Sdružení měst a obcí Středního Pováží

Toto sdružení vzniklo 11.2.1991. Je dobrovolným, zájmovým politicky nezávislým sdružením 159 měst a obcí okresů Bánovce nad Bebravou, Ilava, Myjava, Nové Město nad Váhom, Povážská Bystrica, Púchov a Trenčín. Je reprezentantem a mluvčím členských měst a obcí a obhazuje jejich zájmy. Prostřednictvím aktivit vlastního vzdělávacího centra podporuje profesní růst volených představitelů a zaměstnanců obcí a měst. Sdružení měst a obcí Středního Pováží je členem Euroregionu Bílé-Biele Karpaty.^[24]

2.6 Programy podpory přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici

Všeobecným cílem společné strategie na česko-slovenské hranici je podpora ekonomicky, sociálně a kulturně integrovaného rozvoje příhraničního regionu s podporou rozvoje cestovního ruchu, zachování a rozvoj kulturních tradic a rozvoje venkova. Při výběru projektů je kladen větší důraz na skutečné přeshraniční dopady a prvek sbližování lidí a institucí v průběhu přípravy a následné realizace projektů. Vybírány jsou pouze takové projekty, které mohou prokázat přeshraniční dopad na obou stranách hranice.^[6]

2.6.1 Realizace Předvstupního programu EU Phare CBC

Program Phare CBC byl na česko-slovenské hranici zahájen v roce 1999 a běžel pouze 1 rok. Projekty realizované v rámci tohoto programu se významnou měrou zasloužily o rozvoj spolupráce mezi lidmi a institucemi v příhraničních regionech, o postupné odstraňování překážek a hranic mezi oběma státy. V tomto programu bylo alokováno celkem 4 MEUR. Z těchto prostředků byly realizovány 2 projekty:

- Odkanalizování mikroregionu Vlára (1,4 MEUR),
- Čistička odpadních vod ve Skalici (1,75 MEUR).^[12]

V rámci programů Phare CBC byly kromě jednotlivých velkých projektů a grantových schémat realizovány, zejména mezi obcemi velmi oblíbené, Fondy malých projektů zaměřené na prohlubování kontaktů mezi lidmi na obou stranách hranice.^[5] Společný fond malých projektů byl zahájen v roce 2002. Na slovenské straně bylo realizováno 17 projektů ve výši cca 249,8 tis EUR, na české straně bylo realizováno 38 projektů v celkové výši grantů 398 tis EUR. V dalších letech bylo financování přeshraniční spolupráce z programu na hranici zastaveno. Přesto lze z realizace projektů ve Společném fondu malých projektů CBC Phare usoudit, že budou dobrým východiskem pro implementaci Fondu mikroprojektů Iniciativy, a že je na území regionu vytvořena dobrá základna pro příjem

tohoto typu pomoci. Obecně lze přesto říct, že zkušenost s většími přeshraničními projekty je v území regionu poměrně malá, proto je nutné zajistit odborné konzultace žadatelů na příslušných typech zprostředkovatelských orgánů.^[12]

Komentář:

Myslím si, že realizací předvstupního programu Phare CBC získala Česká republika zkušenosti z realizace mezinárodních programů a projektů i poznatky z fungování Evropské komise. Projekty, realizované v rámci tohoto programu, nejen pomohly rozvoji spolupráce mezi lidmi a institucemi v příhraničních regionech, ale také přinesly zkušenosti, díky kterým se mohla připravit na začlenění do evropských struktur po vstupu do EU v roce 2004, zejména na realizaci programu INTERREG IIIA.

2.6.2 Realizace Iniciativy Společenství INTERREG III A

Do Iniciativy Společenství INTERREG IIIA se po svém vstupu do Evropské unie v roce 2004 zapojily i Česká republika a Slovenská republika.

Území určené pro podporu z Iniciativy INTERREG III, směru A v česko-slovenském pohraničí (dále jen region) je tvořeno 6 samosprávnými kraji (NUTS III) – Moravskoslezským, Zlínským a Jihomoravským ve východní části ČR a Žilinským, Trenčinským a Trnavským v západní části SR. Na jihu hraničí uvedený region s Rakouskem a Maďarskem, na severu s Polskem.^[4]

Popis a analýza příhraniční oblasti

Číselné údaje uvedené v této kapitole vychází z Tab. 1. Přehled souhrnných ukazatelů česko-slovenského příhraničí.

V regionu žije 4 840 464 obyvatel na rozloze 32 022 km². Průměrná hustota obyvatel na km² je v regionu 151,16 což je hodnota nadprůměrná vzhledem k oběma zemím.^[4]

Hrubý domácí produkt na obyvatele je v regionu podprůměrný a podílí se na HDP v ČR 25,2% a 32% v SR. V české části je nejnížší HDP ve Zlínském kraji, nejvyšší v Jihomoravském kraji. Ve slovenské části je nejnížší HDP v Žilinském samosprávném kraji a nejvyšší v Trnavském samosprávném kraji. Region vykazuje velkou diverzifikaci průmyslové výroby, a to jak z hlediska odvětvové struktury či významu průmyslu na celkové zaměstnanosti v jednotlivých krajích, ale také např. atraktivitou pro zahraniční investory. Dominantními průmyslovými odvětvími jsou strojírenský, gumárenský, textilní, oděvní, sklářský, chemický, elektrotechnický a zpracovatelský průmysl a průmysl stavebních hmot.^[4]

Region patří celkově mezi území s podprůměrnou podnikatelskou aktivitou. Hlavními směry činnosti malého a středního podnikání v regionu jsou obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží, činnosti v oblasti nemovitostí a služeb pro podniky, stavebnictví, pohostinství a ubytování, doprava a skladování a ostatní veřejné sociální a osobní služby.^[4]

Region charakterizuje poměrně vysoká míra nezaměstnanosti. Nejvyšší míra nezaměstnanosti v české části je v Moravskoslezském kraji. Nejvyšší míra nezaměstnanosti ve slovenské části je v Žilinském samosprávném kraji, kde nedosahuje celorepublikové úrovně, zatímco v české části ji překračuje.^[4]

Příhraniční region má velmi rozmanité a atraktivní přírodní i kulturně-historické předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. V území je řada kulturně historických památek celostátního i mezinárodního významu a pořádá se řada významných tradičních kulturních a sportovních akcí. V regionu je rozvinuto lázeňství. Významným specifikem je vinařská turistika v jižní části příhraničí. Poměrně atraktivní podhůří i údolí řek pak skýtá výhodné podmínky pro prakticky všechny formy cestovního ruchu, zejména pro pěší a vodní turistiku (Baťův kanál a částečně Váh), cykloturistiku, agroturistiku a rybaření, kulturně společenský, naučný, kongresový a obchodně nákupní turizmus. Ročně projíždí či navštíví

region desítky milionů zahraničních návštěvníků, efekt vyjádřený např. pobytovou návštěvností a příjmy, je však zatím velmi malý. Nejvyšší počet přenocování vykazuje Moravskoslezský kraj v české části a Žilinský samosprávný kraj ve slovenské části. Velký rozvoj zaznamenává cykloturistika a region zde má v porovnání s ostatními určitý náskok v budování infrastruktury (zejména množství a délka značených cyklotras a jejich propojení se sousedním Polskem a Rakouskem). Současný potenciál cestovního ruchu v regionu není zdaleka využíván a má značné rezervy, například ve velké sezónnosti pobytových návštěv. Důvodem těchto rezerv je zejména nedostatečná základní a doprovodná turistická infrastruktura ve většině turistických regionů a jejich střediscích v příhraničí na jedné straně a neexistence lokální a regionální organizační struktury cestovního ruchu, jak je obvyklé v sousedních turisticky vyspělých zemích na straně druhé (otázky turistického marketingu, reklamy, propagace, prodeje turistických produktů, tvorba image, aj.). Třetí a nejdůležitější oblast rezervy představuje tvorba a nabídka vlastních turistických produktů, programů či aktivit, založená na jejich jedinečnosti a atraktivnosti.^[4]

V příhraničním česko-slovenském regionu se nacházejí významné dopravně sídelní uzly, které jsou v obou zemích mezinárodního a celostátního významu. Nejvýznamnější silniční a železniční propojení jsou ve směru Bratislava – Břeclav – Brno, Žilina – Ostrava a jako silniční jsou dále významné ve směru Trenčín – Drietoma – Starý Hrozenkov, Púchov – Lyský průmysk – Horní Lideč a Bytča - Makov - Rožnov pod Radhoštěm. Letecká doprava je v příhraničním regionu zabezpečovaná několika letišti. Nejvýznamnější je letiště v Bratislavě a v Brně – Tuřany. Dalšími významnými letišti s mezinárodním statutem jsou v Ostravě – Mošnov, Žilíně – Dolný Hričov a v Piešťanech. Letiště regionálního významu se nacházejí v Trenčíně a Kunovicích. V regionu není příliš rozvinuta lodní doprava ve smyslu přepravy nákladů a zboží. Region má však velký potenciál pro rozvoj turistické vodní dopravy. Vodní cesty, které existují (Baťův kanál na Moravě), jsou intenzivně využívány pro účely turismu. Jejich další rozvoj přispěje k posílení významu turismu v regionu.^[4]

Od počátku 90. let minulého století se v regionu projevuje klesající trend v úrovni znečištění ovzduší, vycházejícího zejména z velkých stacionárních zdrojů. Tento proces byl ovlivněn především útlumem a restrukturalizací výroby přechodem na ušlechtilá paliva a

zaváděním koncových čistících technologií. Největší produkcí emisí trpí Moravskoslezský kraj a oblast Pováží a Horní Nitry, kde je jejich vysoce nadprůměrná míra vázána na přítomnost největších zdrojů v území. Klesající tendence je zaznamenávána i u mobilních zdrojů znečištění.^[4]

Celkové osídlení tvoří dvě složky – městská a venkovská. I když počet venkovských obyvatel oproti městskému postupně klesá, zůstává i nadále důležitou součástí osídlení, který je potřebný zachovat a zvětšovat a ke kterému je zapotřebí vytvářet podmínky. V předmětných krajích se vzhledem na výrazně rozdílný přírodní charakter krajiny (od nížin až po horské oblasti) a hospodářský charakter krajů vytvořily a zachovaly různé typy venkovského osídlení. Prudké vysídlování venkova do roku 1991 se zejména ve slovenské části zmírnilo, ale je dále patrné v obcích vzdálenějších od sídelních center. V obcích s dobrou dostupností do velkých měst jsou naopak patrné přírůstky obyvatelstva. Vysídlování venkovských oblastí je způsobeno nedostatkem pracovních příležitostí, nevhodnou dopravní dostupností, nedostatečnou občanskou vybaveností a infrastrukturou, věkovou strukturou obyvatelstva, úrovní vzdělanosti a změnou životního stylu. Specifický problém tvoří obce ležící těsně u hranic, kde je tento jev nejvíce patrný. Důvodem je rozdělení České a Slovenské republiky, které mělo za následek roztržení existujících vazeb (ekonomických, sociálních ...). Od roku 1991 tyto problémy postupně narůstají a jejich neřešení může mít za následek stále vyšší zaostávání příhraniční oblastí. Velký rozvojový potenciál, který venkov skýtá, je cestovní ruch a rozvoj tradičních řemesel a specifických forem zemědělské výroby. Jeho podpora výrazně přispěje k dalšímu rozvoji venkova – přinese pracovní příležitosti, nové využití venkova a napomůže zamezit jeho vysídlování.^[4]

Tab. 1. Přehled souhrnných ukazatelů česko – slovenského příhraničí.Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

NUTS III	Trnavský	Trenčinský	Žilinský	Jihomorav.	Zlínský	Moravskoslezský
Území (km ²)	4 148	4 502	6 788	7 066	3 964	5 554
Celkový počet obyvatel	551 003	605 582	692 332	1 127 718	595 010	1 269 467
- muži	268 473	296 123	340 055	546 818	290 061	620 100
- ženy	282 530	309 459	352 277	580 900	304 949	649 367
pod 20 roků (v %)	25,89	26,22	28,9	22,80	23,53	24,04
20-60 roků (v %)	58,55	57,56	56,4	58,23	58,01	58,83
nad 60 roků (v %)	15,57	16,22	14,7	18,97	18,46	17,13
Počet obyvatel na km ²	133	134	102	160	150	229
Venkovské obyvatelstvo (% celkového obyvatelstva)	49,65	42,13	47,9	60,4 36,2	49,5 39,3	51,3 23,1
Míra ekonomické aktivity celkem v %	50,6 54,9	50,1 53,8	49,8 53,5	50,4 54,9	50,3 51,3	49,7 54,9
- muži v %	46,6	46,4	46,3	50,2	48,7	45,1
- ženy v %						
Míra nezaměstnanosti ²⁾	12,9	10,9	14,7	11,5	10,7	16,5
Celková registrovaná nezaměstnanost ²⁾	40 229 21 531	36 743 21 193	55 261 31 268	60 394 29 798	31 422 18 762	101 725 51 430
- muži	18 698	15 550	23 993	30 596	12 660	49 295
- ženy						
- absolventi	3 255	3 488	5 012	5 769	800	10 643
- více jak 12 měsíců	16 802	13 324	22 467	6 346	5624	7 177
HDP na obyv (v EUR) ³⁾	4 079	3 727	3432	4 891	4 470	4 507
Podíl regionu na HDP země v %	100,9	92,2	84,9 ⁶⁾	90,1	82,4	83
Podíl HDP v % ⁴⁾						
- zemědělství	7,6	5,5	4,2	5,2	4,5	9
- průmysl	44,2	46,2	38,4	37,5	50,7	43,8
- služby	49,2	49,1	57,4	57,3	44,8	47,2
Délka dopravních tras na obyvat. v km ⁴⁾	0,63	0,54	0,55	781	338	672
- železnice celkem	0,122	0,105	0,066	124	0	0
- dálnice celkem						
- silnice celkem	3,408	2,961	2,773	4280	2110	3 403
- místní komunikace celkem	4,167	5,467	5,897			
Počet postelí v ubytovacích zařízeních ¹⁾	12 179	11 387	28 611	45 328	27 915	39 132
Počet přenocování v tis. ¹⁾	1 282,9	796,9	2 096,4	2 299	1788,6	2 468

1) údaje rok 2001

2) údaje konec roku 2002 (SR) / 2001 (CR)

3) rok 2000 (SR) / rok 2000 v EUR, (1 EUR = 42,045 SKK nebo 32,55,- CZK v září 2003 dle Budget_InfoEuro)

4) rok 2000

Finanční rozsah programu

V rámci celé Iniciativy Společenství INTERREG III je Česká republika ve zkráceném programovém období 2004–2006 oprávněna čerpat 68,67 mil. EUR z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Největší podíl z této částky, 55 mil. EUR, připadá na Iniciativu Společenství INTERREG IIIA.^[5]

Celkový rozpočet na program INTERREG IIIA Česká republika-Slovenská republika na programové období 2004 – 2006 je 18 mil. EUR, z toho pro českou část území 12 mil. EUR. Podpora z ERDF bude pro českou stranu činit 9 mil. EUR.^[6] Část prostředků určených na jednotlivé příhraniční oblasti je pak dohodou regionálních a územních struktur vyčleněna k využití a podpoře malých neinvestičních projektů v rámci tzv. Fondu mikroprojektů. Jde o Fond, který je obdobou Společného fondu malých projektů (SFMP) z programu PHARE CBC, avšak liší se především z hlediska způsobu administrace a vymezení vhodných aktivit, které je možno v rámci Iniciativy INTERREG IIIA podporovat. Pro účely implementace prostředků tohoto fondu jsou většinou příhraniční oblasti dále rozčleněny na jednotlivé regiony a to v návaznosti na spádovost těchto regionů ke stávajícím strukturám zahraničních partnerů.^[26]

Program INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika je financován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Získání finančních prostředků z Programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika je vázáno na podmínku spolufinancování jednotlivých projektů z národních zdrojů. Max. míra podpory ze zdrojů Evropské unie je 75% celkového objemu oprávněných výdajů projektu. Ostatní část musí být hrazená z národních zdrojů. Míra spolufinancování z národních a regionálních, resp. místních veřejných zdrojů je různá podle jednotlivých opatření. Všeobecně je min. finanční částka projektu 15 000 EUR a maximální zpravidla 150 000 EUR. Znamená to, že v odůvodněných případech může projekt i přiměřeně přesáhnout uvedenou horní hranici. Míru převýšení horní hranice a její oprávněnosti má v kompetenci posuzovat a schvalovat Společný řídicí výbor. V rámci

Fondu mikroprojektů je minimální výše příspěvku z ERDF 1 000 EUR a maximální – nepřekročitelná – výše příspěvku z ERDF je 15 000 EUR.^[6]

Financování projektů realizovaných v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je založeno na principu adicionality. To znamená, že každý projekt spolufinancovaný ze zdrojů Strukturálních fondů musí být současně spolufinancovaný z českých veřejných zdrojů. Zdroji spolufinancování projektu mohou být zdroje ERDF, státního rozpočtu, rozpočtu kraje a rozpočtů obcí.^[12]

Implementace programu

Základními dokumenty pro realizaci programu jsou:

- Program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika na období 2004 – 2006 (tzv. CIP, Community Initiative Programme), který schvaluje Evropská komise a vlády obou partnerských států. Obsahuje základní rysy programu, především vymezení strategie jednotlivých priorit a opatření, popis implementačních struktur a rozdělení finančních prostředků.^[5]
- Programový dodatek Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika na období 2004 – 2006 (dále jen Programový dodatek), ve kterém je detailněji rozpracován Program Iniciativy Společenství. Programový dodatek schvaluje Monitorovací výbor programu a Evropské komisi se zasílá pouze na vědomí.^[5]
- Memorandum o porozumění vymezující vztahy partnerských států při implementaci společného programu^[6]
- Operační manuál Iniciativy Společenství INTERREG IIIA, na období 2004 – 2006^[6]
- Příručka pro žadatele a konečného příjemce^[6]
- Řídící kontrolní systém^[6]

- Interní materiály ŘO a zprostředkovatelských subjektů^[6]

Dále se implementace programu řídí platnou legislativou Evropských společenství, České republiky a Slovenské republiky.^[6]

Nejdůležitějšími právními akty jsou:

- Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení Komise (ES) č. 438/2001, kterým se stanoví podrobná pravidla pro provádění směrnice Rady (ES) č. 1260/1999, týkající se řídicích a kontrolních systémů pro pomoc poskytovanou v rámci strukturálních fondů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách,
- Usnesení vlády ČR č. 432/2004 ze dne 5. května 2004 k Programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA České republiky a Polska, Slovenska, Rakouska, Bavorska a Sasko.^[11]

Na zabezpečení správné implementace programu a jeho řízení byla vytvořena společná organizační struktura, která je tvořena následujícími orgány:

- Řídící orgán a Národní orgán,
- Sekretariáty regionálních rad,
- Společný technický sekretariát,
- Centrum pro regionální rozvoj,
- Společný řídicí výbor,
- Společný monitorovací výbor,
- Platební orgán,
- Platební jednotka.^[3]

Výběr projektových žádostí

Před vyhodnocením jednotlivých projektů se uskuteční posouzení formálních kritérií, která uskuteční příslušné orgány. Jde především o:

- kritéria kvalifikace žadatele předkládajícího projekt,
- specifická kritéria projektu, vztahující se k finančnímu, technickému a hospodářskému dopadu předkládaných projektů.^[4]

Po splnění formálních kritérií bude projekt posouzen z hlediska plnění kritérií stanovených pro:

- výběr projektů na úrovni priority,
- výběr projektů na úrovni opatření.^[4]

Projekty, které se budou ucházet o finanční podporu z programu, budou muset prokázat:

- kvalitu přeshraniční spolupráce na projektu stanovenou standardem kritérií, která budou vyjádřena v Programovém dodatku ,
- očekávaný účinek na přeshraniční rozvoj regionu.^[4]

Výsledný výběr projektů bude probíhat schválením mezi slovenskou a českou delegací. O výsledcích hodnocení projektů bude každý účastník písemně informován prostřednictvím Řídícího orgánu, resp. jím pověřeným Zprostředkujícím subjektem.^[4]

Po rozhodnutí o přijetí projektu bude s příjemcem pomoci podepsána smlouva, která je závazným právním dokumentem. Smlouva bude vypracována v souladu se závaznou legislativou a musí obsahovat všechny důležité údaje o projektu.^[4]

2.6.3 Společný programový dokument (CIP)

Společný programový dokument (Community Initiative Programme) na programové období 2004-2006 pro příhraniční území České republiky a Slovenské republiky je v intencích INTERREG III orientován na definování strategií v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje na budoucí rozvoj společného příhraničí. Vychází se při tom z dosavadních zkušeností získaných při podpoře aktivit v tomto území a závěrů regionální analýzy.^[4]

Podpora a opatření tohoto společného programového dokumentu mají snahu vytvořit společnou vizi rozvoje ve vybraných oblastech, která bude využívat potenciál a možnosti příhraničního regionu při společném řešení hlavních problémů. Proto je potřebné zabezpečit soustavnou koordinaci rozvoje a výměny názorů na společné působení v příhraničním regionu. V zájmu zabezpečení globálního cíle navrhuje programový dokument podporovat následující strategické cíle rozvoje příhraničního regionu:

- pomáhat budovat přeshraniční instituce a kapacity zabezpečující integrovaný sociální a kulturní rozvoj příhraničního regionu se zaměřením na rozvoj lidských zdrojů,
- zabezpečovat opatření podporující rozvoj cestovního ruchu, souvisejících podnikatelských aktivit, zemědělských aktivit s přeshraničním dopadem a rozvoj venkova.^[4]

Při zabezpečování strategických cílů rozvoje příhraničního regionu je zapotřebí mít na zřeteli:

- tvorbu společné vize integrované regionální ekonomiky, sociální koheze a dobrých sousedských vztahů,
- stabilní růst na obou stranách hranice s jasným důrazem na společný přístupový proces do Evropské unie,
- ochranu přírodního a kulturního dědictví a potřeby místních sociálních skupin.^[4]

Společný programový dokument schválený Evropskou komisí stanovuje roční rozpočtové závazky, které nesmí česká strana v daném roce přečerpat. Závazky jsou dále členěny podle jednotlivých priorit a opatření.^[6]

Popis priorit a opatření

Česko-slovenské příhraničí má velký potenciál pro rozvoj lidských zdrojů a dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

Program sestává ze tří priorit a sedmi opatření. Vzhledem k objemu alokovaných finančních prostředků byly pro podporu z INTERREG IIIA stanoveny dvě rozvojové priority regionu a jedna priorita pro technickou asistenci.

Každý projekt předložený v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika se musí vztahovat pouze k jednomu opatření a tím i k pouze jedné prioritě. Projekt se předkládá v rámci opatření, které odpovídá charakteru projektu. Projekt musí naplňovat některý z cílů daného opatření v němž je předkládán.⁽⁶⁾

Strukturu podporovaných priorit zobrazuje následující schéma:

Priorita I Sociální a kulturní rozvoj a tvorba sítí	Priorita II Udržování krajiny a rozvoj cestovního ruchu	Priorita III Technická asistence
Opatření P1/O1 Lidské zdroje, sociální a kulturní rozvoj	Opatření P2/O1 Budování a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu	Opatření P3/O1 Podpora řízení, implementace, kontrola programu a monitorování
Opatření P1/O2 Zachování a zlepšení přírodních zdrojů a životních podmínek zaměřených na rozvoj cestovního ruchu	Opatření P2/O2 Rozvoj krajiny s ohledem na aspekty životního prostředí	Opatření P3/O2 Studie, semináře, informační a reklamní opatření, vyhodnocení
Opatření P1/O3 Fond mikroprojektů		

[3]

Priorita 1: Sociální a kulturní rozvoj a tvorba sítí

Opatření 1: Lidské zdroje, sociální a kulturní rozvoj

Popis opatření

Společenské vztahy pohraničního regionu mají dlouhodobou tradici, přičemž prohlubování a zkvalitňování těchto vztahů se v současné době obnovuje a upevňuje díky společenským, kulturním a uměleckým aktivitám. Cílem tohoto opatření je upevnit postavení existujících společných tradic, podpořit kulturní aktivity a tradice, čímž by se přispělo ke zvýšení atraktivity regionu v oblasti cestovního ruchu a napomohlo k rozvoji s tím souvisejících pracovních příležitostí.^[3]

Cíle opatření

- posílení v oblastech přeshraniční spolupráce udržováním a rozvíjením kulturních tradic pro další generaci,

- rozvoj regionálního kulturního potenciálu zdůrazňujícího nárůst konkurenceschopnosti a atraktivity regionu v oblasti cestovního ruchu,
- rozvoj lidských zdrojů a vzdělávání.^[3]

Možné aktivity

- nepřímá podpora aktivit v oblasti MSP zabezpečující společný rozvoj a prezentaci kulturních volno-časových aktivit a kulturního dědictví,
- podpora aktivit podporujících soudržnost regionu a jeho obyvatelstva a podpora kulturních tradic regionu,
- podpora nových a také tradičních kulturních a společenských setkání,
- podpora vytváření přeshraničních sítí orientovaných na spolupráci v oblasti kultury,
- podpora vytváření společných integrovaných kulturních a turistických produktů,
- propojování a tvorba přeshraničních struktur mezi vzdělávacími institucemi, úřady práce, svazy a sdruženími,
- podpora přeshraničních aktivit na zlepšení lidských zdrojů a vzdělávání,
- podpora přeshraniční spolupráce v oblasti vyššího vzdělávání a výzkumu,
- podpora spolupráce sdružení zastupujících zájmy podnikatelských subjektů.^[3]

Opatření 2: Zachování a zlepšení přírodních zdrojů a životních podmínek vzhledem k rozvoji cestovního ruchu

Popis opatření

Daný pohraniční region je charakteristický dobře chráněnými ekosystémy, o čemž svědčí i množství přírodních rezervací. Přesto je však příslušná infrastruktura životního prostředí regionu zaostalá. V regionu se také nachází množství chráněných památek a rezervací. Vzhledem k typu sídelní struktury, která je ovlivněna fyzikálními a geografickými

podmínkami a vzhledem k oblastem vysoko položených území a údolí, pro které jsou typické vesnické sídla a seskupení usedlostí na okrajích, má daný region velký potenciál pro růst rozvoje cestovního ruchu.^[3]

Cíle opatření

- zlepšení životní úrovně ve specifických pohraničních oblastech (vysočiny, vinohrady paseky, ovocné sady),
- zachování přírodního dědictví v regionu se zaměřením na rozvoj cestovního ruchu,
- příprava dokumentací a projektů pro infrastrukturu malého rozsahu.^[3]

Možné aktivity

- zpracování analýz, studií, strategií, studií uskutečnitelnosti a programů pro rozvoj životní úrovně,
- příprava analýz, studií, strategií, studií uskutečnitelnosti a programu pro infrastrukturu životního prostředí a cestovního ruchu malého rozsahu,
- příprava společných územních a regionálních rozvojových studií a studií rozvoje cestovního ruchu,
- propagace image regionu, veřejných vztahů, tvorba společných produktů v oblasti cestovního ruchu,
- společné programy managementu obnovy a ochrany prostředí,
- příprava studií a projektů zajišťujících rozpracování cílů NATURA 2000 v regionu.^[3]

Opatření 3: Fond mikroprojektů

Toto opatření je podrobně rozepsáno v samostatné kapitole 2.6.4 Fond mikroprojektů.

Komentář k Prioritě 1:

Domnívám se, že podpora Priority 1 Sociální a kulturní rozvoj a tvorba sítí je pro česko-slovenské příhraničí velmi důležitá. V severní části česko-slovenského příhraničí (Ostravsko, Karvinsko) existuje silná koncentrace útlumových průmyslových odvětví a z toho plyne stále rostoucí nezaměstnanost. V poslední době dochází k prohlubování rozdílů v nezaměstnanosti a nabídce pracovních míst a dochází k vyliďňování kvalifikovaných obyvatel z venkovských oblastí. Z tohoto důvodu je třeba zlepšit podmínky pro sebevzdělávání, podporovat vzájemnou spolupráci mezi Úřady práce, vytvářet agentury pro zprostředkování práce a podporovat programy zaměstnanosti zejména mladých lidí. Důvodem nedostatku pracovních míst je i malá připravenost ploch a objektů pro podnikání.

Priorita 2: Zachování krajiny a rozvoj cestovního ruchu*Opatření 1: Budování a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu*Popis opatření

Daný region je z hlediska cestovního ruchu charakteristický množstvím zajímavých oblastí, které však nejsou využívány pro podporu image regionu. Dalšími nedostatky, které brání rozvoji cestovního ruchu je nedostatečná institucionální podpora, nízká kvalita infrastruktury, nedostatečná občanská vybavenost a málo pracovních příležitostí. Proto je cílem tohoto opatření podpořit zvyšování kvality turistické infrastruktury a to zlepšováním kvality služeb, podpořit tvorbu nových turistických produktů, které jsou dané podmínkami, možnostmi a charakterem daného regionu s důrazem na přeshraniční spolupráci a podporu venkova, vytvořit podmínky pro malé a střední podnikatele v regionu prostřednictvím zlepšování technické infrastruktury a zvýšit ekonomický význam cestovního ruchu.^[3]

Cíle opatření

- zvýšení domácí a zahraniční návštěvnosti, zejména pobytové návštěvnosti regionu a zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu,
- zvýšení ekonomického významu cestovního ruchu v příhraničních oblastech,
- vytváření podmínek pro malé a střední podnikatele v regionu prostřednictvím zlepšování technické infrastruktury.^[3]

Možné aktivity

- budování přeshraničních turistických informačních center a systémů,
- budování a modernizace přeshraniční infrastruktury podporující turistické služby,
- budování dopravní infrastruktury pro cestovní ruch (cyklistické stezky, parky, turistické stezky, infrastruktura pro turistické vodní cesty apod.),
- rekonstrukce významných kulturních památek,
- zakládání muzeí tradičních řemesel a životního stylu (skanzeny apod.).^[3]

Opatření 2: Rozvoj krajiny vzhledem k aspektům životního prostředí

Popis opatření

Česká republika a Slovenská republika připravují systém sítí NATURA 2000. Pro oblast je charakteristický pokles snižování úrovně znečištění ovzduší, což bylo nejdříve ovlivněné poklesem produkce a restrukturalizací. Také je zaznamenána snižující se tendence znečištění z motorových vozidel. V regionu se stále nachází oblasti, které nejsou napojené ani na veřejné zásobování pitnou vodou ani na čističky odpadních vod anebo jsou napojené jen částečně. Daná oblast má ve svých vysokohorských regionech perspektivu v intenzivnějším využívání obnovitelných alternativních zdrojů energie, což je spolu s rozvojem specifických oblastí a s využitím daných podmínek na zvýšení počtu turistických aktivit jedním z cílů regionu.^[3]

Cíle opatření

- rozvoj a zlepšení specifických oblastí krajiny,
- využití regionálních a místních specifických podmínek zvyšujících počet turistických aktivit,
- zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie.^[3]

Možné aktivity

- obnova, budování infrastruktury malého rozsahu zejména v horských oblastech a v oblastech s nízkou hustotou obyvatelstva,
- budování zařízení infrastruktury obnovitelné energie,
- podpora aktivit orientovaných na ochranu životního prostředí a přírodních zdrojů (čističky odpadních vod, minerální a termální vodní zdroje atd.),
- posílení a podpora struktur s přeshraniční působností v oblasti ochrany životního prostředí, energetické efektivity a obnovitelných zdrojů a zlepšení situace v oblasti kvality životního prostředí přeshraničního regionu,
- společné aktivity na zlepšení prostředí znehodnocených oblastí,
- přeshraniční investiční aktivity orientované na zabezpečení realizace cílů NATURA 2000 s přeshraničním efektem.^[3]

Komentář k Prioritě 2:

Priorita 2 Zachování krajiny a rozvoj cestovního ruchu úzce souvisí s Prioritou 1, protože je možné využít potenciál cestovního ruchu pro rozvoj podnikání a tím zvýšit nabídku pracovních příležitostí. Podporou rozvoje cestovního ruchu se mohou vytvořit možnosti pro lepší zaměstnanost obyvatel tohoto regionu. Zejména v horských oblastech jsou možnosti zaměstnání omezené a cestovní ruch je pro ně jedinou možností zaměstnání. Z tohoto důvodu je třeba podporovat zvýšení podílu pobytové návštěvnosti s pozitivním účinkem na zvýšení zaměstnanosti a podporovat vzdělávání a informovanost místního obyvatelstva o možnostech rozvoje vesnické turistiky (podnikání, služby, ubytování). Do cestovního ruchu dále patří: rozvoj kulturních aktivit, zlepšení komunikace a informovanosti v regionu (propagační materiály), propojení jednotlivých informačních systémů a vytvoření turistických a sezónních přechodů na česko-slovenské hranici. Myslím

si, že by se mělo dostatek finančních prostředků investovat do obnovy historických památek, protože z důvodu nedostatku finančních prostředků dochází ke zhoršování stavu těchto památek. Dále je třeba se v této prioritě zaměřit i na oblast životního prostředí, protože zejména v horských oblastech se vyskytuje množství usedlostí (farem), které nejsou napojeny ani na veřejný vodovod ani na čističky odpadních vod. Proto je nutné podporovat zlepšení kvality života obyvatel v horských oblastech a v oblastech s nízkou hustotou zalidnění.

Výše podpory pro prioritu 1 a 2

Na projekty je rozsah výše grantu 15 000 až 150 000 EUR. Maximální výše podpory z ERDF je 75%. Maximální výše podpory ze Státního rozpočtu je 20% v SR a 5% v ČR. Minimální výše podpory z rozpočtu konečného příjemce pomoci je 5% v SR a 20% v ČR.^[3]

Vhodní žadatelé/koneční příjemci pro prioritu 1 a 2

Česká část:

- Obce (svazky obcí) – zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),
- Města – zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),
- Kraje – zákon č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení),
- Organizace zřizované a založené státem, kraji či obcemi, které poskytují veřejné služby a jsou ze 100 % vlastněny státem, kraji či obcemi – nutné předložit výpis z (obchodního) rejstříku ,
- Nestátní neziskové organizace (NNO) – v souladu se Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy se jimi rozumí tyto:
 - občanská sdružení vyvíjející činnost podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů,

- obecně prospěšné společnosti zřízené podle zákona č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech,
- církevní právnické osoby zřízené podle zákona č.3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, pokud poskytují zdravotní, kulturní, vzdělávací a sociální služby nebo sociálně právní ochranu dětí,
- nadace a nadační fondy zřízené podle zákona č.227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech ve znění pozdějších právních předpisů,
- Školy, školní a předškolní zařízení,
- Zájmová sdružení právnických osob zřízená podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, k poskytování služeb v oblasti regionálního rozvoje v příhraničních regionech,
- Hospodářské a agrární komory – zřízené podle zákona č.301/1992 Sb., o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR.^[6]

Každý žadatel musí mít slovenského partnera v příslušném příhraničním regionu (dotační oblasti programu). Partnerem projektu v SR mohou být organizace, které splňují podmínky pro slovenské žadatele.^[6]

Slovenská část:

- obce a města (zák. SR č. 369/1990 Sb.),
- sdružení obcí (§20b zák. SR č. 369/1990 Sb.),
- samosprávný kraj (zák. SR č. 302/2001 Z. z.),
- rozpočtové organizace státu (303/1995 Z.z.),
- nezisková organizace poskytující všeobecně prospěšné služby (podle zákona SR č. 213/1997 Z. z.),
- občanské sdružení (zákon č.83/1990 Sb.),
- církevní právnické osoby – registrované církve (zákon č.308/1991 Sb.),
- nadace (zák. SR č. 34/2002 Z. z.),
- předškolní zařízení resp. jejich zřizovatel a školy zřízené krajským školským úřadem (zákon č. 596/2003 Z.z.),

- základní a střední školy resp. jejich zřizovatel,
- vysoká škola (zák. SR č. 131/2002 Z. z.),
- Slovenská Akadémie Věd (zákon č. 133/2002 Z.z.),
- zájmová sdružení právnických osob (podle paragrafu 20 písm. f) Občanského zákoníku SR),
- profesní komory - hospodářské a agrární komory podle osobitných zákonů,
- organizace zřízené anebo založené státem , tj. rozpočtové a příspěvkové organizace státu zřízené za účelem veřejně-prospěšných aktivit, orgány státní správy atd.,
- neinvestiční fond podle zákona č. 147/1997 Z.z.,
- jiné právnické osoby veřejného práva.^[6]

Priorita 3: Technická asistence

Podpora v rámci technické pomoci je poskytována pouze orgánům zapojeným do přípravy a implementace programu a není určena pro konečné příjemce v regionech. Technická asistence slouží podle čl. 23 Nařízení (ES) č. 1260/1999 k přípravě, předběžnému sledování, vyhodnocení a kontrole programu.^[3]

Opatření 1: Podpora řízení, implementace a kontroly programu, monitoring

Popis opatření

V rámci tohoto opatření se vykonávají řídicí, implementační, monitorovací a kontrolní činnosti.^[3]

Možné aktivity

- výběr, posouzení a předběžné sledování intervence a operací,
- administrace programu,

- zasedání monitorovacích a řídicích výborů,
- ověřování a kontrola operací na místech jejich realizace,
- provozování počítačového monitorovacího systému, určeného k průběžnému sledování a vyhodnocení programu.^[3]

Opatření 2: Studie, semináře, opatření k informovanosti a prezentaci, hodnocení

Popis opatření

V rámci tohoto opatření se vykonávají ostatní aktivity patřící do technické pomoci.^[3]

Možné aktivity

- příprava projektů,
- informační a publikační činnosti podle čl. 46 Nařízení (ES) č.1260/1999,
- vypracování studií,
- školení pro implementační struktury,
- vyhodnocení programu.^[3]

Výše podpory pro tuto prioritu

Maximální výše podpory z ERDF je 75%. Minimální výše podpory ze státního rozpočtu je 25%. Tato priorita se týká společného technického sekretariátu, řídicího a národního orgánu a zprostředkujících orgánů.^[3]

Komentář:

Domnívám se, že pro česko-slovenské příhraničí chybí priorita na podporu výstavby a modernizace dopravní infrastruktury a to zejména z důvodu stoupající tranzitní dopravy. Napojení tohoto regionu na evropskou dopravní síť umožní rozvoj podnikání, příliv zahraničního kapitálu a tím dojde ke zvýšení nabídky pracovních míst. Podle mého názoru

je velmi důležité podporovat výstavbu a modernizaci obchvatů, výstavbu komunikací do odlehlých vesnic v horských oblastech.

2.6.4 Fond mikroprojektů

V rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je realizován i tzv. Fond mikroprojektů, který je určitou obdobou Společného fondu malých projektů (JSPF) realizovaného v rámci Phare CBC. Fondy se navzájem od sebe liší především z hlediska způsobu administrace a vymezení vhodných aktivit. Fond mikroprojektů je flexibilní nástroj, jehož cílem je podporovat přímou přeshraniční spolupráci v regionech. Orientuje se především na měkké projekty - přeshraniční setkávání, sportovní turnaje, výměny mládeže atd. Na rozdíl od JSPF nelze v jeho rámci podporovat vydávání publikací, brožur, organizování výstav atd.^[5]

Program Fondu mikroprojektů je kompaktní součástí Iniciativy Společenství INTERREG IIIA a svým charakterem navazuje na úspěšný Program přeshraniční spolupráce CBC Phare–Společný fond malých projektů. Kompatibilita těchto subprogramů s partnerskou zemí a sladění systémů implementace Iniciativy INTERREG IIIA ve zbývajících příhraničních oblastech umožní realizovat skutečně společné projekty partnerských subjektů na obou stranách hranice. Stejně tak jako v programech CBC Phare, Společných fondů malých projektů, bude žadatelům umožněno získávat podporu na projekty neinvestičního charakteru s prokazatelným přeshraničním dopadem z těch oblastí podpory, jejichž rozsah je stanoven ve Společných programových dokumentech, tzv. CIP (Community Initiative Programme). Opatření a priority deklarované ve Společných programových dokumentech jednotlivých příhraničních oblastí jsou závazná pro celý program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA a vztahují se tedy i na Fondy mikroprojektů. K těm se vztahují rovněž i příslušné právní předpisy jak České republiky, tak EU, které stanovují základní právní rámec Iniciativy Společenství INTERREG IIIA. Minulé zkušenosti ukázaly, že fondový přístup je účinným mechanismem k podpoře akcí malého rozsahu a umožňuje flexibilní využívání prostředků na podporu rozpočtově

malých, ale z hlediska významu velmi přínosných projektů pro navazování a rozšiřování kontaktů mezi partnery z obou částí hranice.^[10]

Fond mikroprojektů je spravován z nejnižší úrovně, správcem Fondu mikroprojektů byl určen Euroregion Bílé Karpaty a administrátorem RRA Východní Moravy. To znamená, že je plně respektována zásada decentralizace a princip subsidiarity. Vhodní žadatelé předkládají své žádosti o dotaci na malé projekty neinvestičního charakteru přímo u administrátora. S předkladateli projektů, kterým bude přiznána dotace na projekt, uzavře nositel fondu řádnou smlouvu. Věcnou a finanční kontrolu zabezpečuje Centrum pro regionální rozvoj (CRR).^[11]

Administrátor poskytuje informace, konzultace a podporu předkladatelům projektů. Provádí kontrolu přijatelnosti projektů, včetně přípravy podkladů pro rozhodování Sub-řídícího výboru. Tento výbor bude tvořen ze zástupců z obou stran hranice (na české straně obvykle zástupci euroregionů, krajů, případně hospodářských a sociálních partnerů) a bude se scházet podle svého rozhodnutí, zpravidla třikrát až čtyřikrát ročně. Sub-řídící výbor provede vlastní výběr projektů.^[11]

Fond mikroprojektů je realizován na stejném území jako celý Program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika, tj. na území krajů:

- Jihomoravského,
- Zlínského,
- Moravskoslezského.^[11]

Celková alokace Fondu mikroprojektů pro česko-slovenskou hranici je 900 000 EUR na celé období 2004-2006. Minimální příspěvek z ERDF je 1000 EUR, maximální příspěvek z ERDF na projekt je 15 000 EUR (také v tomto případě bude dotace z ERDF tvořit maximálně 75% veškerých uznatelných nákladů projektu). Konečný uživatel musí zajistit

celý podíl spolufinancování, neboť v rámci Fondu mikroprojektů nejsou poskytovány dotace ze státního rozpočtu.^[11]

Popis opatření

Potřeba tohoto opatření vyplývá ze situace po rozdělení republik, které zapříčinilo množství problémů v zachovávání a zkvalitňování hospodářských, sociálních a kulturních vazeb obyvatelstva v regionu. Další rozvoj v této oblasti je možný zabezpečit podporou malých projektů, které umožní zachování vztahů a spolupráce mezi obyvateli pohraničí, také i její přeshraniční integraci a posílení její dlouhodobé spolupráce. Malé projekty jsou přínosem pro získávání zkušeností z realizace společných projektů.^[3]

Cíle opatření

- přeshraniční integrace a posílení dlouhodobých forem spolupráce,
- navazování a prohloubení kontaktů a spolupráce mezi obyvateli pohraničí, euroregionů a regionálních struktur.^[3]

Možné aktivity:

- podpora malých projektů, které mají přeshraniční charakter,
- podpora místních rozvojových aktivit,
- podpora organizování společných konferencí, výstav a spolupráce na regionální, místní úrovni, orientovaná na kulturní dědictví a společné propagační aktivity v oblasti kultury,
- podpora aktivit orientovaných na vzdělávání,
- podpora vzájemných zkušeností v oblasti specifické a tradiční výroby, produktů a jejich distribuce na trh.^[3]

Výše podpory

Na projekty je rozsah výše grantu 1 000 až 15 000 EUR. Maximální výše podpory z ERDF je 75%. Maximální výše podpory ze státního rozpočtu je 20% v SR a 0% v ČR, ze

státního rozpočtu jsou podporovány výdaje spojené s administrací fondu ve výši 0,489%. Minimální výše podpory z rozpočtu konečného příjemce pomoci je 5% v SR a 25% v ČR.^[3]

Vhodní příjemci podpory

- obce a města,
- samosprávné kraje,
- sdružení obcí svazky obcí,
- organizace zřizované kraji či obcemi, které poskytují veřejné služby a jsou ze 100% vlastněny těmito kraji či obcemi,
- rozpočtové organizace státu, zřizované za účelem realizace veřejně prospěšných aktivit,
- neziskové organizace poskytující všeobecně prospěšné služby,
- občanská sdružení ČR.^[3]

Komentář k Fondu mikroprojektů:

Myslím si, že podporou Fondu mikroprojektů dojde k prohloubení přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici v kulturní, vzdělávací a socioekonomické sféře a ke zvýšení intenzity kontaktů mezi podnikateli. Podle mého názoru je chyba, že na projekty z Fondu mikroprojektů na české straně není možné získat dotaci se státního rozpočtu na rozdíl od slovenské strany.

2.7 Realizace programu INTERREG IIIA ČR-SR na období 2004-2006

V rámci programu INTERREG IIIA ČR-SR na přechodné programové období 2004-2006 jsou alokovány částky podle stanovených priorit a podle jednotlivých opatření. Stavby čerpání jednotlivých alokací podle priorit/opatření jsou aktualizované vždy po zasedání Řídícího výboru a po zasedání Monitorovacího výboru. Tabulka 2 obsahuje údaje o rozdělení finančních prostředků podle priorit/ opatření, celkové náklady schválených projektů podle priorit/opatření po 1. zasedání Řídícího výboru a po 1. zasedání Monitorovacího výboru a nevyčerpané prostředky z ERDF. Tabulka se vztahuje pouze na českou část příhraniční oblasti.

Po každém zasedání Řídícího výboru a Monitorovacího výboru je k dispozici tabulka s projekty doporučenými k financování. Před podpisem smlouvy o financování každý projekt musí být posouzen ministrem pro místní rozvoj a ke každému projektu musí být vydáno rozhodnutí ministra. V dubnu 2005 se konalo 1. zasedání Řídícího výboru. Na tomto zasedání byly projednány předložené projekty, které jsou uvedeny v Tabulce 3. Tato tabulka obsahuje rovněž alokace finančních prostředků dle jednotlivých opatření a náklady schválených projektů dle jednotlivých opatření.

Tab. 2. Program INTERREG IIIA ČR-SR - rozdělení finančních prostředků podle priorit a opatření na období 2004-2006.

Částky v EUR

<i>priorita/ opatření</i>	<i>Název priority/opatření</i>	<i>Prostředky ERDF</i>	<i>Náklady schválených projektů (ŘV)</i>	<i>Náklady schválených projektů (MV)</i>	<i>Nevyčerpané prostředky</i>
Priorita 1	Sociální a kulturní rozvoj a sítování	2 835 000	186 950	690 300	
<i>Opatření 1.1</i>	<i>Lidské zdroje, sociální a kulturní rozvoj</i>	<i>945 000</i>	<i>149 626</i>		<i>795 373</i>
<i>Opatření 1.2</i>	<i>Zachování a zlepšení přírodních zdrojů a životních podmínek vzhledem k rozvoji cestovního ruchu</i>	<i>855 000</i>	<i>37 324</i>		<i>817 675</i>
<i>Opatření 1.3</i>	<i>Fond mikroprojektů</i>	<i>1 035 000</i>	<i>0</i>	<i>690 300</i>	<i>344 700</i>
Priorita 2	Zachování krajiny a rozvoj cestovního ruchu	5 535 000	1 459 964	0	
<i>Opatření 2.1</i>	<i>Budování a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu</i>	<i>2 700 000</i>	<i>1 459 964</i>		<i>1 240 035</i>
<i>Opatření 2.2</i>	<i>Rozvoj krajiny vzhledem k aspektům životního prostředí</i>	<i>2 835 000</i>	<i>0</i>		<i>2 835 000</i>
Priorita 3	Technická asistence	630 000	4 500	210 165	
<i>Opatření 3.1</i>	<i>Podpora řízení, implementace, kontrola programu a monitorování</i>	<i>450 000</i>	<i>0</i>	<i>171 315</i>	<i>278 685</i>
<i>Opatření 3.2</i>	<i>Studie, semináře, informační a reklamní opatření, vyhodnocení</i>	<i>180 000</i>	<i>4 500</i>	<i>38 850</i>	<i>136 650</i>
Celkem		9 000 000	1 651 414	900 465	6 514 587

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Tab. 3. Program INTERREG IIIA ČR-SR - seznam českých projektů schválených/ pozastavených na 1.zasedání ŘV.

Název projektu	Žadatel	Prostředky ERDF(EUR)
Opatření 1.1 Lidské zdroje, sociální a kulturní rozvoj		945 000
XII.Mezinárodní dětský festival "Kunovské léto"	Občanské sdružení Kunovjan	
Poradensko informační centrum pomoci pro osoby se zdravotním postižením	Sdružení obcí mikroregionu Vsetínsko	
Kulturně společenské aktivity obcí Hornolidečska a Púchovské doliny	Svazek obcí Hornolidečska	<i>pozastaveno</i>
Zvýšení kvalifikace žáků ISS Frýdek-Místek prostřednictvím spolupráce se SOUs Čadca	Integrovaná střední škola Frýdek-Místek	
Spolupráce bez hranic	Občanské sdružení ŠANCE PRO REGION	<i>pozastaveno</i>
Komory pro přeshraniční sociálně kulturní rozvoj	OHK Uherské Hradiště	<i>pozastaveno</i>
<i>Náklady schválených projektů za opatření 1.1</i>		<i>149 626</i>
Opatření 1.2 Udržení a zlepšení přírodních zdrojů a životních podmínek zaměřených na rozvoj cestovního ruchu		855 000
Koncepce ČR-SR přeshraniční spolupráce se zaměřením na cestovní ruch	Regionální rada rozvoje a spolupráce Trinec	
Příprava a dokumentace projektu - Stavební úpravy objektu koliby Zděchov	Obec Zděchov	
<i>Náklady schválených projektů za opatření 1.2</i>		<i>37 324</i>
Opatření 2.1 Budování a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu		2 700 000
Rekonstrukce dopravní infrastruktury k poutnímu místu Stračka-Zašová	Obec Zašová	
Rekonstrukce lidového domu Háječek	Mikroregion Ostrožsko	
Přeshraniční běžecké trasy Česko – Slovensko	Obec Staré Hamry	
Příjezdová komunikace a parkovací plochy k přístavu U jezu – Hodonín	Město Hodonín	
Krajinářská úprava a vybavení veřejného tábořiště na Pulčíně	Obec Francova Lhota	
Vybudování cyklistické stezky Bystřice pod Kopníkem	Obec Bystřice pod Lopeníkem	
Sportovně turistický areál Študlov	Obec Študlov	
Spolupráce Valaška a Hornokysucka při rozvoji cestovního ruchu v regionu	Sdružení Hornovsacká dráha	
Muzeum Podhradí	Obec Buchlovice	
Centrum tradičních řemesel a folklóru mikroregionu Za Moravú	Obec Topolná	
Česko - Slovenské regionální informační a společenské středisko Hornolidečska	Obec Horní Lideč	
Muzeum archeologie tradičních řemesel a letecké bitvy nad Moravsko-Slovenským pomezím v r. 1944	Město Slavičín	
Oprava ubytovacích objektů kempu Starý Hrozenkov	Obec Starý Hrozenkov	
Sportovní areál Střelná	Obec Střelná	
<i>Náklady schválených projektů za opatření 2.1</i>		<i>1 459 964</i>
Opatření 3.2 Studie, semináře, informační a reklamní opatření, vyhodnocení		180 000
Informační a propagační opatření v Moravskoslezském kraji	Moravskoslezský kraj	
<i>Náklady schválených projektů za opatření 3.2</i>		<i>4 500</i>

Zdroj: <http://strukturalni-fondy.cz/>

3. ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ PROGRAMU INTERREG IIIA ČR-SR NA OBDOBÍ 2004-2006 A NÁVRH NA ZAMĚŘENÍ PROGRAMU PRO DALŠÍ PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007-2013

Na základě údajů uvedených v analytické části mé práce (Tab. 2. a Tab. 3.) si dovoluji vyvodit následující závěry.

Z získaných údajů (Tab. 3.) vyplývá, že nejvíce předložených a schválených projektů je k opatření 2.1 Budování a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu a dále k opatření 1.1 Lidské zdroje, sociální a kulturní rozvoj. Tyto dvě priority spolu navzájem souvisí. Pokud budeme investovat do oblasti lidských zdrojů např. rozvoj kulturního dědictví, projeví se to i v cestovním ruchu např. vyšší návštěvností, protože obyvatelé tohoto regionu mají doposud hluboký vztah k tradicím. Domnívám se, že obě tyto podporové opatření mají pro česko-slovenské příhraničí velký význam.

Cestovní ruch je považován za jednu z nejrychleji se rozvíjejících komodit národního hospodářství a podílí se podstatným způsobem na tvorbě HDP, tvoří příjmy státního i místních rozpočtů, jeho rozvoj podporuje investiční aktivity na území krajů. V roce 1989 doznala materiálně technická základna cestovního ruchu významných kvantitativních změn. V celé republice se zvýšil počet ubytovacích zařízení. Rozvoj cestovního ruchu znamená značné zvýšení konkurenceschopnosti v daném regionu. Základním cílem pro rozvoj cestovního ruchu by mělo být vyšší využití ekonomického a sociálního potenciálu cestovního ruchu v regionu, jeho atraktivita pro návštěvníky a zdokonalování a rozšiřování turistické infrastruktury. Spolu s tím je úkolem cestovního ruchu příznivě ovlivnit rozvoj kvality života obyvatel, vzdělávání, kultury, služeb a sportu.

Domnívám se, že česko – slovenské příhraničí poskytuje dobré možnosti pro cestovní ruch, ale jeho rozvoji chybí zejména regionální institucionální podpora a kvalitní turistická infrastruktura. Následkem toho region trpí také nedostatečně rozvinutými službami v oblasti cestovního ruchu. Vývoj životního stylu ovlivňuje také poptávku v oblasti

cestovního ruchu. Stávající turistická nabídka je založena především na kulturních a historických památkách, na přírodních a geografických podmínkách. V tomto regionu je dostatek udržovaných turistických tras, rozvíjí se síť značených cest pro cykloturistiku. Základním předpokladem konkurenceschopnosti v cestovním ruchu je vysoká kvalita základních turistických služeb (ubytování a stravování). Bohužel v tomto regionu dosud převládají zařízení nižší a střední třídy. Současná infrastruktura ubytovacích a stravovacích služeb proto vyžaduje zásadní proměnu. Z tohoto důvodu je důležité podporovat aktivity zaměřené na profesní vzdělání a osvojení potřebných dovedností pro osoby podnikající a zaměstnané v ubytovacích a stravovacích službách.

Pro česko-slovenské příhraničí má velký význam i oblast lidských zdrojů. Nezbytnou podmínkou pro rozvoj ekonomiky je rozvoj lidských zdrojů. Podpora rozvoje lidských zdrojů má vliv na snižování ekonomické a sociální nestability v zaostávajících venkovských oblastech. Tato oblast zahrnuje také rozvoj společenské a zdravotní infrastruktury, kvalitní vzdělávání a modernizaci vzdělávací soustavy a její soulad s vývojem trhu práce, kvalitu životních podmínek a rozvoj kultury. Zrychlující se změny v hospodářství zvyšují nároky na přizpůsobení a připravenost veškeré populace. V současné době převládá nesoulad mezi strukturou kvalifikace uchazečů o zaměstnání a požadavky zaměstnavatelů, což se projevuje vysokou mírou nezaměstnanosti.

Dále ze získaných údajů (Tab. 3.) vyplívá, že nejméně předložených projektů je k opatření 1.2 Zachování a zlepšení přírodních zdrojů a životních podmínek vzhledem k rozvoji cestovního ruchu a k opatření 2.2. Rozvoj krajiny vzhledem k aspektům životního prostředí. Přestože v oblasti životního prostředí od r. 1990 došlo k podstatnému zlepšení v důsledku poklesu průmyslové výroby a značným investicím do opatření v oblasti životního prostředí, severní část česko-slovenského příhraničí patří mezi nejzatíženější oblasti z hlediska ŽP (Ostravsko, Karvinsko, Frýdecko – Místeko). Ostatní část česko-slovenského příhraničí patří mezi oblasti s dobrou úrovní ŽP, proto má dobré předpoklady pro turistiku a využití v oblasti cestovního ruchu. Z tohoto důvodu je důležité chránit ŽP této oblasti, aby nedocházelo ke znehodnocování krajiny a zajistit podmínky pro ekologicky šetrný rozvoj cestovního ruchu. Nedávné povodně ukázaly nutnost učinit do krajiny a převážně v povodí řek určité zásahy, které by zmírnily nebo zcela odstranily

hrozbu dalších povodní. Ochrana životního prostředí se v mnoha směrech neobejde bez přeshraniční spolupráce se Slovenskou republikou. Domnívám se, že je důležité podporovat i oblast životního prostředí a zaměřit projekty na zlepšení infrastruktury na podporu ochrany životního prostředí a prevenci povodní, která napomůže zachovat přírodní hodnoty v této oblasti.

Podle mého názoru pro česko-slovenské příhraničí chybí priorita zaměřená na podporu technické infrastruktury, zejména dopravní infrastruktury, protože nedostatečná dopravní infrastruktura brání přílivu zahraničních investic a rozvoji podnikatelských aktivit. Česko-slovenské příhraničí můžeme charakterizovat jako ekonomicky zaostávající oblast což je důsledkem především vnějších vlivů např. způsob privatizace velkých podniků ČR, špatná dopravní obslužnost, rozdělení republiky a odchod odborníků do zahraničí. Ve venkovských oblastech příhraničí dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva, dochází k odlivu mladých kvalifikovaných lidí do měst, a to jak v důsledku nedostatečného vybavení občanskou infrastrukturou, tak i díky nízké nabídce pracovního uplatnění a minimálních možností alternativních příjmů. Dále zejména horské oblasti jsou charakterizovány zaostalou podnikatelskou infrastrukturou, což představuje významné omezení podnikatelských aktivit. Vznikající sektor malého středního podnikání bohužel zatím není schopen nahradit velké průmyslové podniky se širokým zázemím. V oblasti infrastruktury patří tento region mezi poměrně zaostalé oblasti z důvodu neexistence rychlostní páteřní dopravní sítě. Předpokladem pro úspěšný ekonomický rozvoj tohoto regionu je kvalitní technická infrastruktura, zejména dopravní infrastruktura, která bude mít pozitivní vliv též na životní prostředí.

Z hlediska výše nákladů schválených projektů vzhledem k alokovaným prostředkům z ERDF (Tab. 2.) vyplývá, že nejvíce finančních prostředků je vyčerpáno v opatření 1.3 Fond mikroprojektů a v opatření 2.1 Budování a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu. Naopak nejméně je čerpáno v opatření 2.2 Rozvoj krajiny vzhledem k aspektům životního prostředí a v opatření 1.2 Zachování a zlepšení přírodních zdrojů a životních podmínek vzhledem k rozvoji cestovního ruchu. Z tohoto důvodu doporučuji alokovat více finančních prostředků do oblasti cestovního ruchu a lidských zdrojů a méně do oblasti životního prostředí, protože je o tuto oblast menší zájem.

Z hlediska struktury žadatelů, kteří předkládají projekty můžeme vidět, že nejvíce žádostí předkládají obce naopak nejméně neziskové a mimovládní organizace. Domnívám se, že je to způsobeno nedostatkem finančních prostředků těchto organizací a špatnou strukturou financování. Na základě získaných údajů doporučuji změnit strukturu financování tak, aby neziskové a mimovládní organizace byly schopny se podílet na spolufinancování projektů, které by chtěli podpořit. Podle mého názoru nevýhodou je, že na projekty můžeme získat ze státního rozpočtu jen nízké procento dotace na rozdíl od slovenské strany. Týká se to zejména Fondu mikroprojektů, který je zaměřen na projekty menšího rozsahu, kde není možné získat žádné procento dotace ze státního rozpočtu na české straně.

Kromě finančních problémů je kritizována celková náročnost administrativních a implementačních procedur, které se projevuje množstvím programových dokumentů a poměrně složitým procesem monitorování a hodnocení.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se pokusila popsat stav přeshraniční spolupráce na česko-slovenské hranici a zanalyzovat zaměření programu podpory přeshraniční spolupráce INTERREG IIIA Česká republika-Slovenská republika na přechodné programové období 2004 – 2006 a navrhnout možná zaměření programu na dalším období 2007 – 2013.

Po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 je přeshraniční spolupráce intenzivnější a více se prohlubuje neboť je potřeba nadále řešit společné problémy na obou stranách hranice. Velmi důležitou roli zde hrají euroregiony, které jsou nástrojem k čerpání finančních prostředků z fondů EU. Jejich nejdůležitější činností je poskytování informací o možnostech a podmínkách přípravy a předkládání projektů. Samotné euroregiony mohou předkládat vlastní projekty, které jsou zaměřeny především na přeshraniční spolupráci. V rámci Iniciativy Společenství INTERREG jde o finančně náročnější dotace na projekty, než tomu bylo dříve ohledně Předvstupního programu Phare CBC. Získání finančních prostředků z této Iniciativy však není snadné a záleží na připravenosti českých odborníků, kteří vypracovávají projekty.

V současné době se evropské příhraniční regiony nachází uprostřed programového období 2000 – 2006. Česká republika po vstupu do EU se začlenila z hlediska možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU do přechodného programového období 2004 – 2006. Rozšíření EU v roce 2004 se významně dotklo i dosavadní přeshraniční spolupráce. Díky tomu, že ČR po vstupu do EU obklopují jen členské země došlo k následujícím změnám:

- konverze programů na vnější hranici Phare CBC/INTERREG (kandidátská země/členská země) na jediný program spolupráce na vnitřních hranicích EU (INTERREG)
- transformace programů Phare CBC/Phare CBC (kandidátské země mezi sebou) na programy spolupráce na vnitřních hranicích financované z Iniciativy INTERREG.

Domnívám se, že další programové období programu na podporu přeshraniční spolupráce česko-slovenského příhraničí by se mělo opírat o tyto priority:

- zaměření se na nejproblémovější oblasti a zvyšování konkurenceschopnosti – snaha o aktivizaci vnitřních zdrojů regionu (lidské, ekonomické, přírodní),
- rozvoj cestovního ruchu - dosažení dostatečné atraktivity regionu
- rozvoj lidských zdrojů – v této oblasti je prioritní podpora celoživotního vzdělávání a rekvalifikace, které umožní adaptaci jedince na měnící se podmínky na trhu práce
- zlepšení kvality životního prostředí a podpora infrastruktury – zejména budování dopravní infrastruktury a podpora aktivit v oblasti životního prostředí s ohledem na zachování přírodního dědictví regionu
- podpora malého a středního podnikání - vytváření podmínek, které budou reagovat na konkrétní potřeby drobných firem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci, Evropská komise, AEER 2000
- [2] Mates, P., Wokoun, R. a kolektiv: Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy, Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.
- [3] Programový doplněk - Program Iniciativy Společenství 2004-2006, INTERREG IIIA
ČR – SR, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, říjen 2004, [cit.2005-02-15]
Dostupný z www:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000006000015>
- [4] Program Iniciativy Společenství 2004-2006, INTERREG IIIA ČR – SR, Ministerstvo
pro místní rozvoj České republiky, říjen 2004, [cit.2004-07-14]
Dostupný z www:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000006000015>
- [5] Iniciativa Společenství INTERREG IIIA – informační brožura, Ministerstvo pro místní
rozvoj České republiky, září 2004, [cit.2004-09-30]
Dostupný z www:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000006000015>
- [6] Příručka pro žadatele a konečného příjemce pro Program Iniciativy Společenství
INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika, Ministerstvo pro místní rozvoj
České republiky 4. vydání, 14.3.2005, [cit.2005-04-30]
Dostupný z www:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000006000015>
- [7] Jeřábek, M., Dokoupil, J., Havlíček, T. a kolektiv: České pohraničí – bariéra nebo prostor
zprostředkování?, Praha: Akademie věd České republiky, 2004, ISBN 80-200-1051-3
- [8] Lukáš, Z.: Regionální a strukturální politika EU, Grafické závody Hronov 2000,
ISBN 80-238-5978-1

- [9] Národní rozvojový plán 2004-2006, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, březen 2003, [cit.2004-05-20]
Dostupný z www:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000008001001005003>
- [10] Evropská politika, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR,[cit.2005-02-10]
Dostupný z www: http://www.mmr.cz/index.php?show=0010228&old_show=000
- [11] Iniciativa Společenství INTERREG IIIA, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [cit.2005-01-20]
Dostupný z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=0000006>
- [12] Centrum pro regionální rozvoj ČR,[cit.2004-06-15]
Dostupný z www:<http://www.crr.cz/rr/euroregiony>
- [13] Euroregion Bílé-Biele Karpaty, [cit.2004-09-30]
Dostupný z www: <http://www.euroregion-bile-karpaty.cz/>
- [14] Euroregion Bílé-Biele Karpaty, [cit.2005-02-15]
Dostupný z www: <http://www.erbbk.sk/>
- [15] Smlouva o spolupráci s Trenčínským samosprávným krajem, [cit.2005-02-15]
Dostupný z www: <http://www.kr-zlinsky.cz/vismo/dokumenty2.pap?id=256398>
- [16] Koncepce zahraničních aktivit Sdružení měst a obcí ČR, [cit.2005-02-15]
Dostupný z www: http://www.smocr.cz/download/zahranicniaktivity/02koncepce_zahraktivit_13mar_final.doc
- [17] Sdružení měst a obcí východní Moravy, [cit.2005-03-09]
Dostupný z www: <http://www.zlinsky-kraj.cz/webinfo/presentace.asp?site4&page=6>
- [18] Koncepce zahraniční politiky na léta 2003-2006, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, [cit.2005-02-25]
Dostupný z www:
<http://www.mzv.cz/default.asp?id=17437&ido=218&idj=1&amb=1>
- [19] Euroregion Pomoraví, [cit.2005-02-15]
Dostupný z www: http://www.rrajm.cz/nas_euroregion.html

[20] Euroregion Beskydy, [cit.2005-02-15]

Dostupný z [www:http://www.euroregion-beskydy.cz/euroregion/index.php](http://www.euroregion-beskydy.cz/euroregion/index.php)

[21] Jirousek,J.:Perspektiva českých euroregionů po vstupu do EU,[cit.2004-10-26]

Dostupný z [www: http://www.integrace.cz/integrace/](http://www.integrace.cz/integrace/)

[22] Statut česko-slovenské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci,

Ministerstvo pro místní rozvoj, [cit 2005-04-05]

[23] Sbírka zákonů České republiky, r. 1992-2002

[24] Brožura: 5 let euroregionu Bílé-Biele Karpaty, Region Bílé Karpaty ve spolupráci
s Regiónom Biele Karpaty, 2005

[25] Lachnitová, S., RRA VM ve Zlíně

[26] Příručka pro Správce/Administrátora Fondu mikroprojektů pro program Iniciativy
Společenství INTERREG IIIA, Ministerstvo pro místní rozvoj, srpen 2004

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Zkr.	Vysvětlení.
CIP	Program Iniciativy Společenství
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ER BBK	Euroregion Bílé-Biele Karpaty
EU	Evropská unie
JSPF	Společný fond Malých projektů
JPD	Jednotný programový dokument
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSP	Malé a střední podniky
NUTS	Území státu definované podle Nomenklatury územně statistických celků
PD	Programový dodatek
ŘO	Řídící orgán
SF	Strukturální fondy
SMV	Společný monitorovací výbor
SR	Slovenská republika
STS	Společný technický sekretariát
VÚSC	Vyšší územně samosprávný celek
ŽP	Životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr.1. Mapa územního vymezení programu INTERREG IIIA ČR - SR

SEZNAM TABULEK

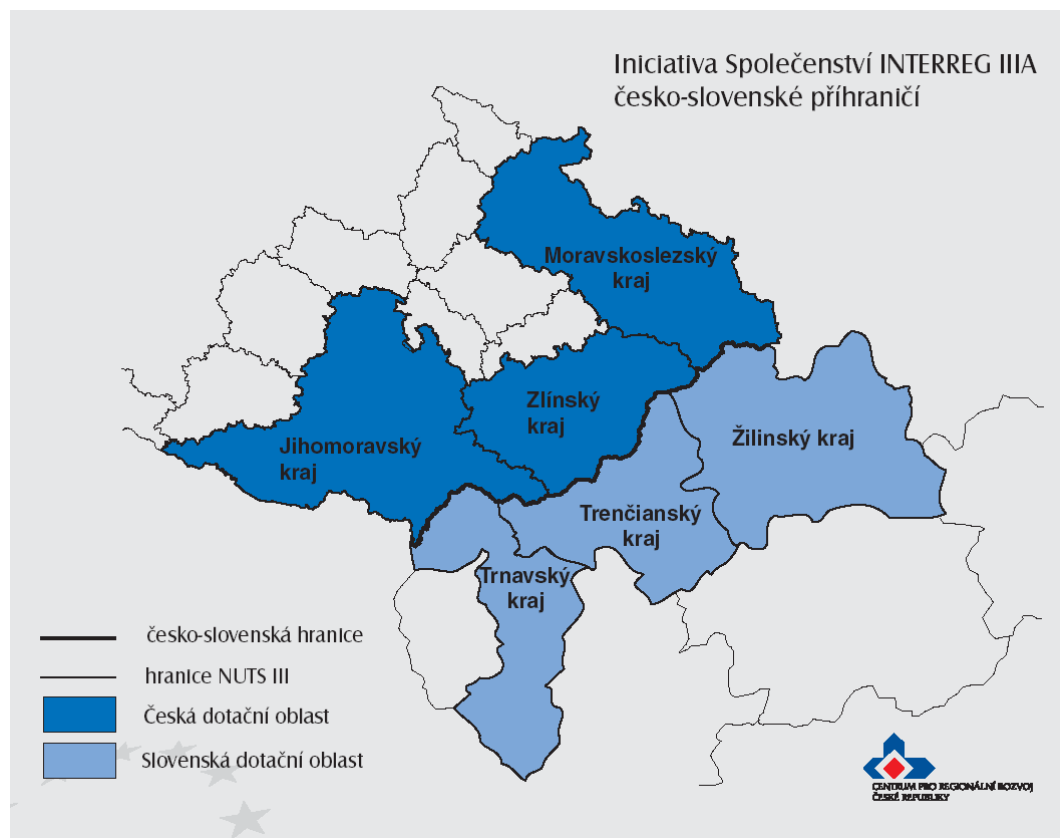
Tab. 1. Přehled souhrnných ukazatelů česko – slovenského příhraničí

Tab. 2. Program INTERREG IIIA ČR-SR - rozdělení finančních prostředků podle priorit
a opatření na období 2004-2006

Tab. 3. Program INTERREG IIIA ČR-SR - seznam českých projektů schválených/
pozastavených na 1. zasedání ŘV

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Vymezení základních pojmů
- P II Program INTERREG IIIA ČR-SR - orientační plán financování (2004-2006)
podle priorit a opatření
- P III Stav vyčerpaných finančních prostředků ERDF po 1. zasedání ŘV a MV
- P IV Stav nevyčerpaných finančních prostředků ERDF po 1. zasedání ŘV a MV
- P V Program INTERREG IIIA ČR- SR - finanční plán (2004-2006) české části
příhraničí

Obr. 1. Mapa územního vymezení programu INTERREG IIIA ČR-SR

Zdroj: <http://www.crr.cz/>

P I - Vymezení základních pojmů

Administrátor – Administrátor může být přímo subjekt Správce (euroregiony, resp. sdružení měst a obcí daného regionu) nebo jiný subjekt stanovený dohodou regionálních a územních struktur. K hlavním činnostem patří např. předložení žádosti o podporu na projekt Administrace Fondu, zajištění spolufinancování projektu z vlastních zdrojů ve výši min. 25%, sběr žádostí v příslušném regionu, kontrola úplnosti žádostí, kontrola přijatelnosti projektů, kontrola způsobilých výdajů projektu.^[28]

Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR) – Příspěvková organizace MMR, jejímž posláním je podpora činností při realizaci regionální politiky vlády České republiky. CRR je zastoupeno v jednotlivých regionech NUTS II svými pobočkami, které zajišťují každodenní operativní činnost spojenou s implementací programů spolufinancovaných z prostředků EU. V rámci programu Iniciativy INTERREG IIIA pracovníci CRR připravují smlouvy s konečným příjemcem, provádějí kontrolu projektu, schvalují zprávy o realizaci projektu a provádějí další činnosti související s realizací projektu konečným příjemcem.^[6]

Evropský fond pro regionální rozvoj – Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) zásadně přispívá k dosažení cíle podpory rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává a jejichž hospodářská a sociální přeměna čelí strukturálním obtížím. Fond rovněž přispívá k podpoře trvale udržitelného rozvoje a k vytváření trvale udržitelných pracovních příležitostí.^[6]

Fond mikroprojektů – Fond mikroprojektů je přímou součástí Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika. V rámci Fondu mikroprojektů má žadatel možnost získat podporu na menší projekty neinvestičního charakteru.^[6]

Implementace programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA – Proces řízení a provádění programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA, který zahrnuje následující činnosti: schválení a vyhlášení programu; přípravu, hodnocení, výběr a realizaci projektů; kontrolu; autorizaci a provádění plateb; monitorování projektů a hodnocení dopadů.^[6]

Iniciativa Společenství INTERREG IIIA – Program rozvoje přeshraniční spolupráce mezi členskými státy EU s cílem zvýšení konkurenceschopnosti, posílení spolupráce mezi oblastmi na obou stranách hranice a odstranění negativních efektů státních hranic na rozvoj území, která k nim přiléhají.^[6]

Konečný příjemce – Subjekt, který žádá Národní orgán o finanční podporu na realizaci projektu a tyto prostředky přijímá prostřednictvím Platební jednotky nebo České spořitelny (v případě spolufinancování ze státního rozpočtu). V případě podpory poskytované v rámci Fondu mikroprojektů je konečný příjemce subjektem, který podporu poskytuje konečným uživatelům.^[6]

Konečný uživatel – Subjekt, který realizuje projekt, žádá konečného příjemce o finanční podporu na jeho realizaci a přijímá tyto prostředky prostřednictvím finančního oddělení konečného příjemce.^[6]

Monitorovací výbor – Orgán zřízený členskými státy. Je zodpovědný za monitorování pokroku dosaženého při realizaci priorit a cílů stanovených v příslušném programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA.^[6]

Národní orgán (NA) – Orgán státní správy odpovědný za realizaci programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika na české straně. Je partnerem Řídícího orgánu. Tuto funkci vykonává Odbor regionální přeshraniční spolupráce Ministerstva pro místní rozvoj.^[6]

NUTS – Mezinárodní standard zavedený Statistickým úřadem ES ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. V České republice představují obce úroveň NUTS V, okresy úroveň NUTS IV, kraje úroveň NUTS III, regiony soudržnosti (1 – 3 kraje) úroveň NUTS II a celá Česká republika úroveň NUTS I.^[6]

Opatření – Prostředek, prostřednictvím kterého je realizována priorita v rámci Iniciativy Společenství. Vymezuje konkrétní obsahovou náplň pomoci, na kterou musí projekt svým cílem navazovat. Představuje tak základní dotační titul příslušného programu se stanoveným finančním plánem, který zahrnuje způsobilé náklady spolufinancované ze SF.^[6]

Priorita – Program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika obsahuje 3 priority. Každé prioritě je přidělen určitý příspěvek ze strukturálních fondů, finanční prostředky členského státu a soubor blíže určených konkrétních cílů. Každá priorita je naplňována prostřednictvím opatření.^[6]

Platební jednotka (PU) – Subjekt, na který Sub-PA deleguje, v rámci dohody o delegování pravomocí, výkon některých svých činností, zejména provádění formální kontroly žádosti o platbu a zajištění shody s finančním plánem a převádění částek přidělených ze SF konečným příjemcům. Funkci Platební jednotky vykonává Odbor finančního řízení a platební jednotky Ministerstva pro místní rozvoj.^[6]

Platební orgán (PA) – Orgán zodpovědný za celkové finanční řízení prostředků poskytnutých ze zdrojů EU. Zpracovává a předkládá žádosti o platby a přijímá platby od EK. Platebním orgánem je Ministerstvo financí Slovenské republiky. V ČR je jeho protějškem Sub-platební orgán.^[6]

Program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika – Programový dokument je připravován společně oběma partnerskými státy (bilaterálně) pro účely

vymezení obsahu příslušného programu Iniciativy Společenství. Dokument obsahuje analýzu a popis situace území, strategii programu vymezenou prostřednictvím priorit a opatření, indikativní finanční alokace a rámcový popis implementace programu. Dokument schvaluje Evropská komise a vlády obou partnerských států a je podkladem pro přípravu Programového dodatku.^[6]

Programový dodatek – Programový dodatek, který připravují společně oba partnerské státy, doplňuje a podrobně rozvádí Program Iniciativy Společenství. Obsahuje zejména detailní informace o opatřeních, konečných příjemcích, implementačních subjektech, způsobu implementace programu a finančním plánu pro každé opatření. Dokument schvaluje Monitorovací výbor a Evropské komisi se zasílá pouze na vědomí.^[6]

Řídící orgán (MA) - Orgán státní správy odpovědný za celkovou realizaci příslušného programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika. Řídícím orgánem programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika je Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky.^[6]

Řídící výbor (ŘV) – Výbor složený ze zástupců příslušných ministerstev, krajů a euroregionů z obou partnerských zemí. Hlavním úkolem je výběr projektů určených pro financování z programu Iniciativy Společenství INTERREG III A Česká republika – Slovenská republika.^[6]

Sekretariát Regionální rady (S-RR) – Jde o zprostředkující subjekt. Pracovníci sekretariátu odpovídají na dotazy žadatelů a poskytují konzultace při přípravě projektů a provádějí část hodnocení projektových žádostí.^[6]

Společný technický sekretariát (JTS) – Společný technický sekretariát je ustaven jako samostatná jednotka, na níž Národní orgán programu deleguje výkon některých svých funkcí. Zajišťuje zejména administrativní podporu a publicitu příslušného programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika. JTS také přijímá žádosti o podporu z programu Iniciativy INTERREG IIIA a jeho pracovníci se podílejí na hodnocení projektů.^[6]

Spolufinancování – Míra spolufinancování projektu ze strukturálních fondů. Podpora ze SF je možná max. do 75 % způsobilých výdajů projektu, spolufinancování ve výši min. 25 % způsobilých výdajů projektu musí žadatel zajistit z národních veřejných zdrojů nebo z vlastních prostředků své organizace.^[6]

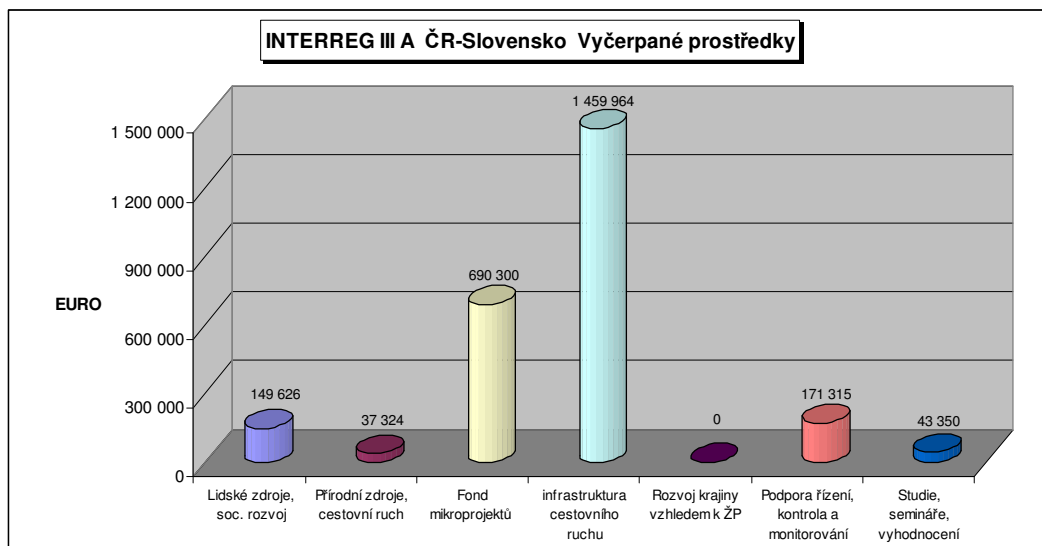
Zprostředkující subjekt Národního orgánu – Subjekt, na který Národní orgán, v rámci dohody o delegování pravomocí, delegoval výkon některých svých funkcí. Zprostředkujícími subjekty jsou Sekretariáty Regionálních rad (zprostředkující subjekt I) a Centrum pro regionální rozvoj ČR (zprostředkující subjekt II).^[6]

P II - Program INTERREG IIIA ČR-SR - orientační plán financování (2004-2006)
podle priorit a opatření (v EUR)

	Celkové oprávněné náklady	Veřejné náklady			
		Celkové veřejné náklady	Účast EU		Národní
			Celkem	ERDF	účast
	1=2	2=3+5	3	4	5
Priorita 1	5 646 922	5 646 922	4 235 191	4 235 191	1 411 731
Opatření P1/O1	1 760 076	1 760 076	1 320 057	1 320 057	440 019
Opatření P1/O2	1 791 192	1 791 192	1 343 394	1 343 394	447 798
Opatření P1/O3	2 095 654	2 095 654	1 571 740	1 571 740	523 914
Priorita 2	11 300 530	11 300 530	8 475 397	8 475 397	2 825 133
Opatření P2/O1	6 431 380	6 431 380	4 823 535	4 823 535	1 607 845
Opatření P2/O2	4 869 150	4 869 150	3 651 862	3 651 862	1 217 288
Priorita 3	1 275 613	1 275 613	956 710	956 710	318 903
Opatření P3/O1	911 151	911 151	683 364	683 364	227 787
Opatření P3/O2	364 462	364 462	273 346	273 346	91 116
CELKEM	18 223 065	18 223 065	13 667 298	13 667 298	4 555 767

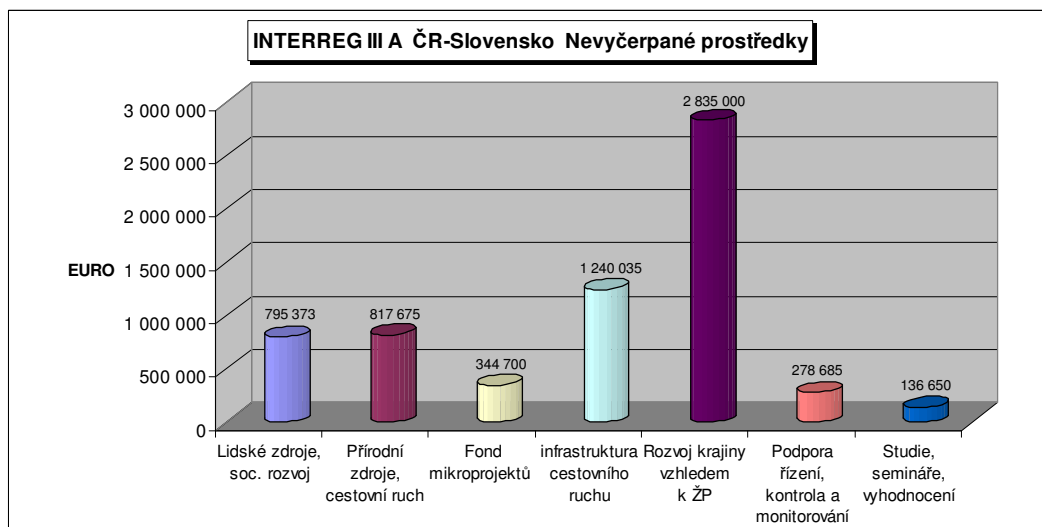
Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

P III – Stav vyčerpaných finančních prostředků ERDF po 1.zasedání MV a ŘV

Údaje: Tab. 2.

P IV – Stav nevyčerpaných finančních prostředků ERDF po 1.zasedání MV a ŘV

Údaje: Tab. 2.

P V – Program INTERREG IIIA ČR-SR

Finanční plán (2004 - 2006) české části příhraničí

V EUR

Priorita / Opatření		Celkové vhodné náklady	Veřejné výdaje								
			Celkové veřejné výdaje	Účast EU		Účast národních veřejných zdrojů					
				Celkem	ERDF	Celkem	Centrální	Regionální	Místní	Regionální a místní	Jiné
1=2+11+12		2=3+5	3	4	5 = 6 + 9	6	7	8	9 = 7 + 8	10	
Priorita 1		3 780 000	3 780 000	2 835 000	2 835 000	945 000	126 750	438 000	380 250	818 250	0
Opatření 1		1 260 000	1 260 000	945 000	945 000	315 000	63 000	157 500	94 500	252 000	0
Opatření 2		1 140 000	1 140 000	855 000	855 000	285 000	57 000	142 500	85 500	228 000	0
Opatření 3		1 380 000	1 380 000	1 035 000	1 035 000	345 000	6 750	138 000	200 250	338 250	0
Priorita 2		7 380 000	7 380 000	5 535 000	5 535 000	1 845 000	369 000	922 500	553 500	1 476 000	0
Opatření 1		3 600 000	3 600 000	2 700 000	2 700 000	900 000	180 000	450 000	270 000	720 000	0
Opatření 2		3 780 000	3 780 000	2 835 000	2 835 000	945 000	189 000	472 500	283 500	756 000	0
Priorita 3		840 000	840 000	630 000	630 000	210 000	210 000	0	0	0	0
Opatření 1		600 000	600 000	450 000	450 000	150 000	150 000	0	0	0	0
Opatření 2		240 000	240 000	180 000	180 000	60 000	60 000	0	0	0	0
Celkem		12 000 000	12 000 000	9 000 000	9 000 000	3 000 000	705 750	1 360 500	933 750	2 294 250	0

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>